

Otepää valla aasta isaks 2022 sai Taavi Pirnipuu

12. novembril toimus Sangaste kultuurimajas pidulik aasta isa tunnustamisüritus. Tänavu pälvis tiitli nelja lapse isa Taavi Pirnipuu (fotol).

Kokku laekus valla aasta isa konkursile viis kandidaati: Taavi Pirnipuu, Mairo Peterson, Meelis Ilves, Sulev Kõiv ja Aimar Uibo.

Aasta isa Taavi Pirnipuu elab Neeruti külas ja peab mesilasi. Pereisa on Olustveres lõpetanud mesiniku eriala. Neil on hästi vahva mesilasmaja, kus soovijatel on võimalus osaleda töötoas „Kuidas mesi purki saab”. Meesõpradel on võimalus Otepää Turismiinfokeskuse juures asuvas meeaumaaadis soetada Taavi pereettevõtte toodangut. Peres kasvab neli last: Laura (13), Jakob (12), Karel (6), Matis (1,7). Peres toetatakse laste huvi- ja sporditegevust. Koos tehakse kõike – kas ehitatakse metsa puu otsa onni või meisterdatakse ronimistrada. Käiakse reisidel ja spordivõistlustel. Pere kõrvalt leiab pereisa lisaks aega jahindusele, Kaitseliidule, Tütu Maratonil osalemisele. Samuti kui vaja, on toeks ja abiks naabrimemmel tema toimingutes. Taavi on väga lahe isa- rõõmsameelne, heasüdamlik, töökas – just selline nagu üks vahva isa olema peab!

Aasta isa nominent Mairo Peter-

son elab Mäekülas ja töötab Otepää UPM-Kymmene vineeritehases. Tema peres on kolm last ja viis lapselast. Lapsed leiavad, et nende isal on väga osavad käed, mis suudavad ehitada kõike. Tema peab keerleb mitmeid projekte, mida kõike võiks teha, kui käed ja raha sellele järgi vaid jõuaks.

Aasta isa nominent Meelis Ilves elab Otepää linnas, ta töötab ettevõttes Sol hooldemehena. Peres on kaks tütart. Meelis on osav iga töö peale alates igapäevastest kodutöödest kuni elektrooniliste seadmeteni. Meelis on olnud igati suureks abiks oma laste haridustel. Tema nimi on aega suure algustähega, ta on isik, kes aitab kõiki, kõikjal ja kõiges, kes vähegi abi vajavad.

Aasta isa nominent Aimar Uibo elab Pukas. Aimar töötab Promens AS-s graanulmaterjalide ettevalmistuse tiimijuhina. Peres kasvab kolm last. Pereisa on kuldsed käed – ta on ise renoveerinud perele üle 100 aasta vanuse maja koduks. Ta lööb aktiivselt kaasa pereelus, aidates pereema kodutöödes ja lastega tegelemises ning on lastele suureks eeskujuks.

Aasta isa nominent Sulev Kõiv tuleb Ädu külast. Pereisa on talunik ja pensionär. Sulevil on kolm last ja kuus lapselast. Ka täna leiab ta alati

aega ja võimalusi oma laste ja lastelaste kuulamiseks ja aitamiseks. Ta on aktiivne sportlane siiaani ning käib ümbruskonnas ka jõuluvana tegemas.

Aasta isadid tunnustasid Otepää vallavalitsuse liige Valdur Sepp ja Otepää naiseltsi esinaine Ene Raudsepp. „Oli tore näha, et saalis olid nii isad kui ka lapsed. Täna kõiki isadid ja kõiki neid, kes aasta isa nominente esitasid,“ ütles Valdur Sepp.

Aasta isa ja nominendid said mälestuseks Ave Kruusmaa kujundatud kaunid keraamilised meened. Kontsert-osas esinesid Keeni Põhikooli ja lasteaia lapsed (juhendajad Kaija Tamm, Kristina Saar ja Kersti Haljasmets), rahvatantsurühm Kõvvera Kõdara (juhendaja Tiina Kuk), näitetrupp Rukkinarrid (juhendaja Marina Pulver).

Kõik aasta isa nominendid pidid vastama ka konkursi küsimustele ning lahendama käelist osavust nõudvaid ülesandeid. Aasta isa nominendid said kaasa erikujulised tordid ja suupistevaagna, et järgmisel päeval, isadepäeval, võiks terve pere maiustada.

Aasta isa tunnustamissündmuse korraldas Otepää Naisselts koostöös Otepää Kultuurikeskuse, Sangaste

kultuurimaja, Keeni Põhikooli ja Otepää vallaga.

Otepää valla aasta isa tiitel antakse igal aastal kontsertaktusel ühele isale, kelle peres kasvab laps või

Tulekul on Talveturg

18. detsembril 2022 koos talvepealinna tiitli üleandmise pidustustega toimub traditsiooniline Otepää talveturg.

Talveturg toimub kell 15.00-18.00 Otepää Keskväljakul.

Kõik Otepää piirkonna müüjad on oodatud hea ja paremaga talveturule kauplemale. Teid ootab ees sisukas jõulueelne päev ning kehakinnituseks kuum supp.

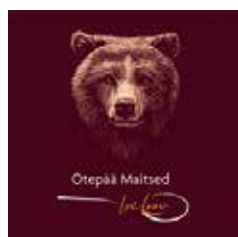
Talveturgu korraldab Otepää Naisselts koostöös Otepää Kultuurimajaga. Toetab Otepää vallavalitsus.

Küsi infot ja registreeri kauplejaks tel. 5615 3357 Ene Raudsepp

lapsed, kes saavad kodunt armastust, hoolt, eeskuju ja õpetust. Aunimetuse väljaandmise eesmärk on väärtustada isa ja isadust, tunnustada mehe rolli laste kasvatamisel. Aasta isa tiitlit annab välja Otepää Naisselts koostöös Otepää vallavalitsusega.

MONIKA OTROKOVA
Foto: VALJU ALOEL

Toidufestival Otepää Maitseid oli edukas

Toidufestival Otepää Maitseid toimus 6.-16. oktoobrini 2022. Selle aja jooksul oli võimalik Otepää restoranides proovida erimenüüd, mille maksumus jäi 19-29 euro vahele. Otepää Maitseid külastas ligi 800 huvilist.

Toidufestivalist võtsid osa viis piirkonna restorani: GMP Pühajärve Restoran,

Munaka Resto, Ugandi Resto, Pühajärve SPA&Puhkekeskus ning Sangaste Rukki Maja.

Selle aasta teemaks oli "IseLoov", kus kõik loomingulised piirid lasti vabaks ning Otepää restoranid pakkusid oma parimat 3-käigulist erimenüüd, millega töid esile enda toidukoha karakteri.

Otepää Maitseid vedas eest Otepää Vallavalitsus, projektijuhiks oli Mailis Siilbek. Toidufestivali reklaamiti Lõuna-Eesti Postimehes, Postimehes, Õhtulehes ja raadios Ring FM. Suuremaks turundusprojektiks oli sellel aastal Kanal 2-s olnud telereklaam, mida nägi üle 600 000 vaataja. Otepää linnas olid reklaamid

üleväl Prisma Neti piilaritel.

Restoranid tänavad kõiki oma külastajaid ning ootavad juba kevadel taas erimenüüsid nautima!

Otepää Maitseid/IseLoov korraldajaks on Otepää vald koostöös piirkonna ettevõtjatega, toetavad Otepää vald, Valgamaa Arenguagentuur PATEE prog-

rammist ja Valgamaa Partnerluskogu LEADER projektist „Otepää ettevõtete koostöövõrgustik“, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond: Euroopa investeringud maapiirkondadesse.

MONIKA OTROKOVA
Foto: LAURI LAAN

27. NOVEMBRI 2022 KELL 15:00
OTEPÄÄ KESKVÄLJAKUL

Advendiküünla süütamine ja jõulurahu väljakuulutamine!

Küünla süütavad EELK Otepää Maarja koguduse vaimulik Marko Tiirmaa ja Otepää valla juhid. Jõulurahu pakti allkirjastamine

Laulavad Meeli Rammuli laululapsed

Otepää Kultuurikeskused

Otepää

AMETLIK INFO

Otepää Vallavalitsuse istungil

07.11.2022

- Kooskõlastati **Pilkuse külas Roosimäe maaüksusele** kavandatava puurkaevu asukoht.
- Anti OÜ-le **KARUPESA HOTELL** ehitusluba **Otepää** vallasiseses linnas **Karupesa** kinnistul hotelli rekonstrueerimiseks.
- Anti **Otepää Residences OÜ**-le ehitusluba **Otepää vallasiseses linnas Vindi** kinnistul puidutsehhi lammutamiseks.
- Anti **Maribel Tammele** ehitusluba **Pilkuse külas Nõvamäe** kinnistul elamu püstitamiseks.
- Anti **Sangaste alevikus Kooli tn 6a** kinnistul asuval ehitisele (mänguväljak) kasutusluba.
- Anti **Nüpli külas Suurekuuse** kinnistul asuval ehitisele (elamu) kasutusluba.
- Anti **Nüpli külas Varblase** kinnistul asuval ehitisele (elamu) kasutusluba.
- Määrati tervisetootused kahele isikule kogusummas 140 eurot.
- Määrati toetus raske majandusliku olukorra puhul kahele isikule kogusummas 260 eurot.
- Määrati **Puka Kogukonnale projekti „“Külakiired“ - eakate kaasamine kogukonda“** elluviimiseks 260 euro suurune kaasfinantseerimise toetus.
- Otsustati korraldada elektroonilises oksjonikeskkonnas **osta.ee** **enampakkumine Otepää vallasiseses linnas Lipuväljak 20 asuva korteriomandi** (kinnistu registriora nr 1018940, eriomandi esemeks on eluruum nr 8, üldpinnaga 45,80 m²) võõrandamiseks alghinnaga 90 000 eurot. Moodustati enampakkumise läbiviimiseks **komisjon** koosseisus:1. abivallavanem **Raivo Kalda** (komisjoni esimees); 2. majandusteenistuse juhataja **Teet Suits**; 3. jurist **Eveli Misnik**.
- Määrati alates 14. novembrist 2022. a **hallatava asutuse Puka Kunstikool** direktori asendajaks **Heikki Kadaja**.

NOVEMBRI JUUBILARID

90

Valentina Kattai 16. novembril
Ebba Uustalu 24. novembril

85

Elmu Kets 1. novembril
Tõnu Rauk 11. novembril
Sirje-Mai Reinlo 17. novembril
Juhannes Tagel 21. novembril
Jüri-Hain Kaljusto 24. novembril

80

Aita Maranik 5. novembril
Ants Sander 8. novembril
Juhan Matsar 9. novembril
Helle Karu 21. novembril
Ene Kotkas 26. novembril

75

Kaja Aidla 1. novembril
Mart Lill 15. novembril
Elina Kütt 15. novembril
Maia Viks 17. novembril
Lea Kassin 25. novembril

70

Tiiu Saar 9. novembril
Gennadi Hunt 12. novembril

Detsembrikuu juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume saata vastavasisisuline teavitus e-posti aadressil: Kristina.Reigo@otepaa.ee või postiaadressil: Lipuväljak 13, Otepää 67405.

Elanikkonnakaitsest ja meie kõigi rollist selles

Euroopas möllab laastav sõda ja päev pävalt hiilib meie alateadvusesse hirm, mis saab siis, kui ka Eestis midagi sellist peaks juhtuma. Kas me oleme selleks valmis, kuidas käitume ja mida teeme? Need ei ole kahtlemata kerged küsimused. Päästeamet ja riigi erinevad ametkonnad teevad tõsiseid pingutusi, et välja töötada meetmete süsteem, mille eesmärgiks on kaitsta inimesi hädaolukordade ning riigi julgeolekut või põhiseaduslikku korda ähvardavate ohtude korral. Sellise süsteemi koondnimetuseks ongi elanikkonnakaitse.

Mul oli selle kuu alguses hea võimalus osaleda kolmel päeval Kõrgematel Elanikkonnakaitse Kursustel, mis andsid suurepärase ülevaate hetkeolukorrast ning valmistasid ette vundamendi edasiseks tegutsemiseks ja edukaks kriisijuhtimiseks. Koolitusel rõhutati, et on tähtis, et kõrgemad kriisijuhid üksteist ka isiklikult tunneksid, teaksid ja usaldaksid.

Tänane infokiri saab olema alguseks järgmistele, sest kõige olulisem kriisist tegutsemiseks on inimeste teadlikkus ja seda püüan ma kriisijuhina nüüd ja edaspidi kõigi vallaelanikeni viia.

Mida käsitleb elanikkonnakaitse tänapäeval?

- Elanikkonnakaitse aluseks on elanikkonna suutlikkus ennast ise kaitsta ja vajaduse korral üksteist kuni abi saabumiseni aidata.
- Elanikkonnakaitse on ühiskonna eri osaliste - inimeste, kogukondade, kohaliku omavalitsuse üksuste, ettevõtjate ja valitsusasutuste – ühine jõupingutus.
- Elanikkonnakaitse hõlmab elanike kaitset mistahes üleriigilise mõjuga kriisiolukorras.

Inimesekeskse kriisijuhtimise oluline eesmärk on, et tähelepanu jätkuks kõigile inimestele. Valdav osa ühiskonnast on võimeline enda heaolu eest seismisega ise iseseisvalt hakkama saama. Selleks, et nad aga kriisiolukordadeks valmis oleksid ja ohtu sat tudes adekvaatselt käituksid, on vaja, et ühiskond panustaks piisavalt. See algab kriisideks valmistumisel oma elanikkonna õpetamisest, nende ohtudest teavitamisest ja vajalike käitumisjuhiste edastamisest. Peab tagama kriisiolukorras nende hoiatamise, vajalike suuniste andmise, eluks vajalike teenuste toimimise ja võimaluse vajaduse korral abi kutsuda.

Osa elanike iseseisva hakkamasaamise suutlikkus on väga väike ja nad sõltuvad suurel määral kõrvalisest abist. Kõigil inimestel ei ole võimalust kriisideks sarnaselt valmistuda või antud soovitusi järgida. Mida rohkem selliseid inimesi on, seda keerulisem on tagada õigeaegset ja piisavat abi kõigile abivajajatele ning seetõttu on raskemad ka kriiside tagajärjed ühiskonnale tervikuna. Sellest tulenevalt on vaja juba kriisideks valmistumisel ja elanike ettevalmistamisel luua, kogukondades ja ühiskonnas laiemalt, teadmine võimalikest abivajajatest ning inimeste erivajadustest. See loob eeldused nende õpetamiseks, toetamiseks ja otsuste tegemisse kaasamiseks. Oluline on inimeste võimestamine, pakkudes neile võimalusi, oskusi ja ressursse ning sidudes neid omavahel kogukonnana.

Suure tähtsusega on kogu ühiskonda hõlmav lähenemine. Eri kriiside ärahoidmine, nende tagajärgede leevendamine ja nendega hakkamasaamine sõltub kõigi ühiskonnaliikmete panustamisest ning on paljude võimuses. Tähtis on kaasata kõik sidusrühmad alates üksikisikust kuni valitsustasandini ning haarates ka era- ja kolmanda sektori. Elanikeni on oluline viia teadmine nii sellest, kuidas enda turvalisuse eest seista kui ka teiste osaliste - kogukondade, kohaliku omavalitsuse üksuste, ettevõtjate ja valitsusasutuste rollidest. On välja selgitatud, et selliste ohtude puhul, kus elanikud ootavad kriisiolukorras ennekõike riigipoolset abi, on nende motivatsioon, saada teadmisi ohutuse ja valmisoleku kohta, üsna väike. Kui aga inimestele on selgitatud nende enda vastutust ja võimalusi, siis saavutatakse sellega elanike suurem riskiteadlikkus ja hakkamasaamine. lanikkonnakaitse valdkond on olnud erinevatel

ajaperioodidel erinevalt tähtsustatud ja teinud läbi mitmeidki muutusi. Räägime sõjalistest ohtudest loodusõnnetuste ja tööstuskatastroofideni. Tähtis on tagada elanikkonnakaitse toimimise paindlikkus nii praeguste ohtude eest kaitsmisel kui ka luua valmidus nendeks ohtudeks, mis võivad meid varitseda tulevikus. Kaasaegne elanikkonnakaitse kasutab kõikehõlmavat lähenemist. Tänu muutunud julgeolekupildile on piiri tõmbamine sõja ja rahu vahele järjest keerukam. Vastane võib kasutada hübriidset lähenemist, milles kasutatakse sõjaliseks mõjutamiseks ka elutähtsate teenuste (elekter, vesi, internet jne) takistamist. Samuti korraldada propagandarünnakuid. Sellest tulenevalt tõdeme, et relvakonfliktidega kaasnevad ohud vajavad samu kaitsemeetmeid, mis on loodud rahuaegsete kriisidega toimetulekuks. Tärvis on rakendada kõiki riske hõlmavat lähenemist, mis omakorda võimaldab luua ühtse elanikkonnakaitse meetmete paketi, mis arvestab nii tsiviil- kui ka sõjalisi ohte.

Elanikkonnakaitse meetmed saab jagada kolme osasse:

- Ühiskonna teadlikkuse suurendamise meetmed – õpetamine, riskikommunikatsioon.
 - Kaitse tagamise meetmed – ohuteavitus, kriisikommunikatsioon, elanike iseseisev kaitse, evakatsioon, varjumine.
 - Abi osutamise meetmed – kriisisekkumine, jätkuabi, kriisivarud.
- Iga meetme eesmärk on vähendada kriisiolukordade mõju inimeste elule ja tervisele ning hoida ära seeläbi tekkivaid raskeid tagajärgi või neid maksimaalses ulatuses vähendada. Eri meetmed toetavad ja täiendavad üksteist. Mida enam meetmeid suudame eri tegevustega hõlmata ning kriisi korral kasutusele võtta, seda parema kaitse oleme me loonud.

Kriisi reguleerimisest Otepää vallas

Kriisid on väga erinevad. Samuti erinevad eri piirkondade kriiside lahendused ja kriisijuhtimine. Kui suures linnas on vee puudumine katastroof, siis meil teab igaüks kedagi, kellel on kaev, kustkohast saab vett ämbriga võtta. Kui linnas tähendab poe suletud olek näljahäda, siis meil on siiski säilinud teatud määral toidujulgeolek ja kõik teavad ka mõnda otsetootjat. Juhul, kui inimesed seda ei tea, siis teab seda vald ja esmane toidumure saab lahendatud. Käivitata kogukonnaturg omab samuti toidujulgeoleku valdkonnas olulist rolli.

Kui suur linn mõtleb evakueerumise peale, siis meie siin maapiirkonnas oleme juba tegelikkuses evakueerunud. Pigem peame mõtlema sellele, et meie juurde võivad soovida varju tulla sõbrad ja sugulased. Algul keerulisena tunduvad lahendused on tegelikult lihtsad. Inimesed peavad endale teadvustama igapähe isiklikku vastutust oma julgeoleku ja turvalisuse tagamisel. Kui on kriis, siis on see kõigil ja loota abstraktsle mõistele „riik“ ei ole põhjendatud. Riik – see oleme meie kõik ja vastavalt peame ka käituma. Me ei saa eeldada, et kriisi korral helistame 112 ja meile tulla appi. Pigem peame arvestama sellega, et oleksime võimelised teisi abistama.

Nagu Eesti riik astub kriisijuhtimise teel esimesi samme, nii teeb seda aktiivses koostöös riigiametitega ka Otepää vald. Meil on olemas reaalne kogemus kriisist ja kriisijuhtimisest. Esimese harjutusena satusime koroonakriisi, mille läbisime esimese eksamina üsna edukalt. Teine katsumus oli juba raskem. Selleks oli talvine sõjapõgenike tulv, mis leidis tee Otepäale. Tuleb tunnistada, et võrreldes koroonakriisiga, oli see tunduvat tõsisem väljakutse. Kuid me saime üheskoos kogukonnaga hakkama. Hästi töötas valla kriisistaap, abiks olid vabatahtlikud, ettevõtjad ja kolmas sektor. Sündmuste areng on aga olnud progresseeruv ning ees paistavad üha uued ja uued väljakutsed.

Hetkel on meil olemas valla kriisikomisjon.

Töötab kriisistaap, mis koondab endas valdkondlikult vastutavaid vallaametnikke ja allasutuste juhte. Valla ametnikud on läbinud elupäästva esmaabi koolituse. Vallale on soetatud esmaabitarbeid ning vallamajja on paigaldatud elustamisaparaat (AED), mida ametnikud kasutada oskavad. On mõeldud kriisivarudele (kütus, toit). Ostetud on dosimeetrid kiirgusohu kontrolliks, soetamisel on satelliittelefon sidepidamiseks riigiasutustega ja teiste omavalituste ning satelliittelefoni omnikega. Toimib aktiivne koostöö ning infovahetus Kaitse liidu, Päästeameti ja teiste ametitega.

Hangitud on generaatorid, et tagada voolukatkestuste puhul elutähtis elektrivarustus. Otepää linnas on tagatud kütte ja vee toimimine ka elektrikatkestuste korral. Teistes asulates, mida teenindab Otepää Veevärk, suudame mobiilse generaatori abil tagada vee andmise teatud tundidel päevas. Probleemiks on kindlasti see, et Otepää linnas jõuab küll soe kortermajade ni, kuid elektrikatkestuste korral majade soojasõlmed ei tööta ja seetõttu majad jäävad ikkagi külma. Tärvis oleks, et ka korteriühistud mõtleksid alternatiivsete elektrivõimaluste peale. Mõned aktiivsed külad on juba koostanud endale hädaolukorra lahendamise plaani. Edaspidiselt saab koostatud, uutele nõuetele vastav, hädaolukorra lahendamise plaan nii vallale tervikuna, kui ka küladele või siis mitmele külale ühine. Plaanis on elanikele korraldada kriisiõppusi ja koolitusi. Oluline on vallaelarves ette näha iga-aastaselt vahendeid elanikkonnakaitse tagamiseks.

Tööpöld on väga lai ja kohati veel tundmatu, nii valla kui riigi jaoks. Olen kindel, et üheskoos saame hakkama ning iga õppus ja kriisisituatsioon muudavad meid kogenenumaks ja tugevamaks.

Parimate soovidega

JAANUS BARKALA
vallavanem ja valla kriisijuht

Talveürituste kalender Otepää Teatajas

Head ettevõtjad ja ürituste korraldajad!

Nagu tavaks saanud, ilmub talveürituste kalender 15. detsembril 2022 Otepää Teatajas. Ootame kõigilt ettevõtjatelt ja ürituste korraldajatelt oma talviste ürituste kava **2. detsembriks 2022** e-posti aadressile: monika@otepaa.ee ja koopia teataja@otepaa.ee. Laekunud talveüritusi kajastatakse jooksvalt Otepää valla kodulehel www.otepaa.ee sündmuste rubriigis.

Muutunud on Otepää Teataja detsembrikuu Imumisajad. Otepää Teataja ilmub 1. detsembril ja 15. detsembril.

Otepää Raamatukogu arengukava aastateks 2022-2027 avalikustamine

Otepää Raamatukogu arengukava aastateks 2022-2027 on avalikustatud valla kodulehel **9. – 22. novembril 2022.**

Kõik arengukava puudutavad ettepanekud palume saata valla e-posti aadressile vald@otepaa.ee hiljemalt **22. novembril 2022.**

Arengukava avalik arutelu toimub **29. novembril kell 13.00** vallamajas (Lipuväljak 13, Otepää).

SÜNNID

Heiki-Renee Jäär

26. oktoobril

Otepää Vallavalitsus müüb korteriomandi

Otepää Vallavalitsus müüb elektroonilisel enam-pakkumisel **Otepää vallasiseses linnas Lipuväljak 20 asuva korteriomandi** (kinnistu registriosas nr 1018940, eriomandi esemeks on eluruum nr 8, üldpinnaga 45,80 m²) alghinnaga 90000 eurot.

Elektrooniline enampakkumine toimub osta.ee oksjonikeskkonnas veebiaadressil www.osta.ee.

Enampakkumise algusaeg on **28.11.2022 kell 10:00** ja pakkumuste esitamise tähtaeg on 21 päeva.

Enampakkumise osavõtutasu suuruseks on 100 eurot, tagatisraha 9000 eurot. Pakkuja peab pakumise tegemiseks tagama nimetatud summade olemasolu osta.ee e-kontol.

Enampakkumisest võivad osa võtta kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kelle osavõtt ei ole enampakkumise tingimuste kohaselt keelatud.

Korteriomandi ja seda puudutavate dokumentidega saab tutvuda eelneval kokkuleppel vallavalitsuse tööajal: kontaktisik majandusteenistuse juhataja Teet Suits (tel 766 4810; 502 2316, e-post Teet.Suits@otevaa.ee).

Enampakkumise tingimustega saab tutvuda valla dokumendiregistris (otselink: <https://atp.amphora.ee/otevaa/index.aspx?itm=308327>) ja pärast enampakkumise algust osta.ee oksjonikeskkonnas.

Korteriomandi ja dokumentidega tutvumata jätmise korral ei saa pakkuja hiljem väita, et ta ei olnud teadlik korteriomandi seisukorrast.

DETAILPLANEERINGUD

Otepää Vallavalitsus teatab, et Pühajärve külas asuva Lehe 3 katastriüksuse detailplaneeringu eskiislahenduse avalik väljapanek toimub 02.12.2022-01.01.2023.

Detailplaneeringu eesmärk on ehitusõiguse määramine päikeseelektrijaama ja maasoojussüsteemi rajamiseks. Planeeritava ala pindala on ca 0,83 ha.

Tegemist on Otepää valla üldplaneeringut muutuva detailplaneeringuga, sest kaalutakse korter- ja ridaelamu maa maakasutuse juhtotstarve muutmist elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maaks.

Detailplaneeringu eskiislahendusega saab tutvuda Otepää Vallavalitsuses lahtioleku aegadel ning valla kodulehel: www.otevaa.ee/planeeringute-avalikustamine.

Kirjalikke arvamusi detailplaneeringu eskiislahenduse kohta saab esitada Otepää Vallavalitsusele avaliku väljapaneku ajal kirjalikult aadressil Lipuväljak 13, Otepää, 67405 või e-postiga aadressil vald@otevaa.ee.

Detailplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub **11.01.2023 kell 15.00** Otepää Vallavalitsuses (Lipuväljak 13, II korrus).

Täiendav info: planeerimisspetsialist Neeme Kaurov, neeme.kaurov@otevaa.ee, 7664820.

Ootame kõiki huvilisi Otepää päevakeskuse idee tutvustamisele

Otepää Vallavalitsusel on plaan luua päevakeskus valla eakatele. Selleks ootame kõiki huvilisi päevakeskuse idee tutvustamisele **22. novembril kell 10.30** Otepää noortekeskusesse.

Otepää noortekeskus asub Otepää vallamaja hoones, 0-korrusel, sissepääs Edgari poe poolsest küljest.

Kõik huvilised on oodatud!

Lisainfo: Kristin Leht, sotsiaalteenistuse juhataja, tel. 5303 3032

Otepää Külade Ühenduse õppereis Itaaliasse

Oktoobri alguses toimus Otepää Külade Ühenduse (OKÜ) õppereis Kesk-Itaalia mägikogukondadesse.

Nelja tiheda päeva jooksul kohtuti esindajatega Aielli, Navelli, Calascio ja Colledimezzo küladest. OKÜ 16st külavanimast ja liikmest koosnenud grupp sai kõikjal väga sooja vastuvõtu osaliseks ning tagasi koju saabuti nähtust innutatuna ja uutest ideedest tulvil.

Oli huvitav tõdeda, et mitmed suundumused, mida meiega Otepää vallas kogeme, on tuttavad ka Itaalia maapiirkondadele. Üldist tagasi maale tulemise tendentsi hoogustasid koroonaaastad.

Maale tagasi kolivad pered paistavad silma **innovaatiliste ettevõtlusvormidega ja täiesti uute ideedega**, mis on põimitud külade väärrika ajaloo. Kogukondade aktiivsem noorem põlvkond on mitmel pool koondunud mitetulusühingutesse, pakudes elanikele ja kohalikule omavalitsusele erinevaid teenuseid. Turism eri vormides on peamine elatusallikas, küsimus on vaid selles, kuidas sadade Itaalia kaunite reisisihtpaikade vahel nii sise- kui väliskülalisele silma paista.

Aielli küla Abruzzos on üks **ainulaadne näide** väljasuuremise suunal olnud põllumajanduspiirkonnast, kus kogukonna noored puhusid värske ideede ja energiaga külale uue elu sisse. Täna on huvi selle küla vastu suurenenud tohutul ning Aielli on üks TripAdvisori soovitatud külastuskohtadest.

Ja tõepoolest vaadata on siin palju: kogu küla on **muudetud vabaõhu näituseks**: 35 lugusid rääkivat seinamaali Itaalia tuntud uue põlvkonna kunstnikelt, sein vertikaalprintitud põhiseaduse tekstiga, majaseinale käsikirjaliselt kantud märgiline kirjandusteos, renoveeritud stellaarium ja palju muud. Borguniver-so korraldab igasuvisel suurfestival, mille keskmes on **astronoomia ja tänavakunst**. Kogu mägedest ümbritsetud lummavate vaadetega külake on täis sügavasisulisi ja mõtestatud loomingulisi üllatusi, puudutavaid ja nauditavaid müürikunsti teoseid.

Kuigi meie külaskäigu ajaks oli turismihooaeg lõppenud, võis elavalt ette kujutada, kuidas siin festivali ajal elu keeb. Kirg, millega giid Martina Gentile meile oma kogukonna arengutest kõneles, oli kinnituseks, et Aielli külas läheb elu tõusujoonel. Algselt 1,5 tunniks kavandatud ekskursioon venis meie küsimuste ja innustuse tõttu ligi 4-tunniks.

seks ning lahusime alles pimedas.

Järgmisel hommikul ootasid meid Navelli kloostri ees, kus majutusime, kaks kohalikku noormeest. Saime osaks taas ühe unikaalse piirkonna ajaloo, kus toodetakse väga hinnalist üle maailma tuntud **Navelli safranit**. Kohalik kogukond on aastasadade vältel põlvest põlve edasi andnud peeni käsitööoskusi, mis safrankrookuste kasvatamise ja safrani tootmiseks vaja. **Keskaegne kivist vanalinn** oli praegu renoveerimisel peale 2009. a tugevat maavärinat, mille järeldega siiani tegeletakse.

Saime safranimuuseumist meeneid kaasa osta ning noored viisid meid peale ajalooliste paikade külastamist 3 km eemal asuva asula pubisse, mis on praegusel ajal tõelised kogukonnaelu keskmad. Ennelõunasel kellal hilis-suvesooja päikese käes sajanditevanuste müüride vahel kanget itaalia kohvi nautides mõtlesime, et Otepää **külaelu hoogustamiseks** on meilegi üht vahvat **kogukonna publi** tarvis!

Navelli poiste jutust jäi meelde ka ammune traditsioon, mida siiani elus hoiatakse – kõik 17aastaseks saanud poisid peavad kündma ühel kindlal suvelõpu tähtpäeva öösel mäe küljele ühe sõna koos aastaarvuga. See ühendab ja lõbus-tab ning on omamoodi initsiatsiooni riituseks poisikesest meheks saamisel. Enne lahkumist pakuti meile ka mitmekäigulist safrani eri kasutusvormides lõunasööki.

Et õppereis oli väga sündmusterohke kavandatud, ootas pärastlõunal meid juba järgmine kogukond Società Cooperativa **Calascio**.

Appenniinide kõrgmäestiku kõrgeimast kindlusest avanevad **ahhetamapanevad vaated** ning kohaliku mägirahva esindajate **tähelepanelik ja soe vastuvõtt** jätsid kustumatu mulje. Siin põlises lambakasvatuspõliskonnas on täna elanikkonnaks peamiselt vanemad inimesed ning need noored, kel siin juured või kes siia oma südame kaotanud. Tegevusvaldkonnad, millega end elataks on seotud turismindusega: majutus, toitlustus, mägimatkad, rataste laenus jne. Turismihooaja välisel ajal tegeleb ühendus kohalikele eakatele teenuste pakkumisega.

Ka meie reisieltskonnast hakkasid mitmed noored unistama Calasciosse tagasi tulekust ja pikema pilguga piieldi vanalinn hüljatud korterite müügikulu-tusi. Kuigi meil oli ammutul vähe aega **Rocca Calascio lossis** olevat kunstnik Callisto picassolikku **näitust** ja kõrgelt kindluse platoolt avanevat **hingetuksvõtvat vaadet** nautida, jättis see 1512 m kõrgusel asuv kindlus koos seda hoidva kogukonnaga meile otepäälastele **sügava elamuse**.

Reisi viimasel päeval vurasime taas kõrgustesse, seekord **Colledimezzo** külla Bomba paisjärve ääres. Maailises **värviliste majakestega** kauge ajaloo-

ga **mägikülas** elab täna vaid veidi üle 400 püsielaniku. Kohalikku giiditeenust pakkuv Federica tegi meile käänlis-te kivitänavate vahel lugematutel trepiastmetel keerutades **võrratute vaadetega** jalutuskäigu koos põhjaliku küla ajaloo ülevaatega. Seejärel kostitati meid küla vanimas hoones – kultuurimajaks ümber ehitatud endises kirikus – kohaliku traditsioonilise talutoiduga. Meie rõõmuks sisaldas see võrdlemisi vähe nisujahu, millest olime küllastunud.

Saime teada, et Colledimezzosse tulevad peamiselt tagasi USAsse emigreerunud kohalike juurtega eakad, kelle vajaduste eest hoolitsemine on üks peamisi töövaldkondi külas.

Covidi ajal naasnud noored tegelevad peamiselt erinevate erialade kaugtöödega. Colledimezzo ainulaadne ilu ning **Aadria mere ja suusamägede lähedus**, on peamised trumbid, miks noorem põlvkond ning paljud turistid ikka ja jälle tee siia leiavad.

Reis toimus Leader projekti “Külade vägi” rahastusel. Niivõrd sisukat ja hästi õnnestunud reisi ei oleks nii lühikese aja jooksul osanud lootagi ja selle eest suur tänu reisi korraldajale Triin Nurmsalule ja itaallastest konsultant Tommasole Vidrike külast!

LIISA KAASIK
Foto: TRIIN NURMSALU

Otepää valla eelarvestrateegia prioriteediks on uue lasteaia ehitamine

20. oktoobril võttis Otepää Vallavolikogu vastu Otepää valla eelarvestrateegia 2023-2026.

Eelarvestrateegia on järgnevate aastate finantsproгноos, mis esitab tegevustulud, tegevuskulud, investeringud ja finantseerimistegevuse ning nendest lähtuvad rahavood.

Eelarvestrateegia koostatakse vähemalt neljaks eelseisvaks eelarveaastaks, mida igal aastal tulenevalt ühiskonnas toimuvatest muutustest korrigeeritakse ning arvestatakse reaalse

ümbritseva majanduskeskkonnaga.

Otepää Vallavalitsuse finantsjuht Kadri Vaks märkis, et praegune majandusolukord on Ukraina sõja tõttu keeruline ning ette on näha majanduse jahtumist. Seega oli ka eelarvestrateegiat koostada sellel aastal raskem. Kuna riigil on plaanis tõsta õpetajate palkasid, siis see tõstab ka teiste valdkondade töötajate palgasurvet, mis toob juurde täiendavaid tööjõukulusi. Arvestama peab ka 20%-lise inflatsiooniga ning sellega, et tulumaksulaekumine võib mõnevõrra

väheneda, mis tähendab majandamiskulude tõusu. Vaatamata sellele ei ole Otepää valla hetkel plaanis kultuurimajade ja koolide sulgemist, nagu mõnel teisel omavalitsusel.

Eelarvestrateegia üheks prioriteediks ja suureks investeeringuks lähiaastate lõikes on uue, 100-kohalise lasteaia ehitamine kogumaksumusega ca 2,5 miljonit eurot. Teadaolevalt tuleb kehtivate tervisekaitse nõuete tõttu 2030. aastal sulgeda kortermajades asuvad lasteaia, mis puudutab Otepää linnas asuvat Otepää Las-

teaia Võrukaela maja, kus hetkel käib umbes 60 last. Lasteaia ehituseks on kavas küsida Rahandusministeeriumist toetust.

Jätkatakse ka rannaalade arendamisega Pühajärve rannapargis ja Nõunis, remonditakse koolimaju ja renoveeritakse vallateid.

Eleelarvestrateegiaga on võimalik tutvuda Otepää valla kodulehel www.otevaa.ee rubriigis Juhtimine -> Eelarve

MONIKA OTROKOVA

KULTUURIKALENDER

Otepää Kultuurimaja

Lisainfo Merle Soonberg +372 566 26 481

22. novembril kell 12.00 Otepää Kultuurimaja galeriis Rein Lõhmuse puutööde näitus-müügi "Märka ilu" avamine. Rein Lõhmus on selline tagasihoidlik mees, kes hakkas puutööga tegelema alles hiljaaegu. Näitus-müük on avatud 22. novembrist kuni 12. detsembrini 2022. Näitust saab külastada tööpäeviti kell 8.00-14.00 või kokkuleppelisel ajal. Lisainfo Merle 5662 6481

23. novembril kell 11.00 toimub Otepää Kultuurimajas koguereetendus LOOMAD. Piip ja Tuut Teatri püstjalakomöödia.

Etendus on välja müüdnud

26. novembril kell 18.00 Otepää Kultuurimajas Tõnis Mäe kontsert "Sajab Und". Muusikalised ja improvisatsioonilised pildid reaalsuse ja unenäolisuse piirilt kõlavad õdusal kontsertõhtul jõulu eel! Sajab Und on viide Uku Masingu luuletusele, mis laulaks saanuna viitab muusikute ja sõprade Ain Agan (kitarr), Andre Maaker (kitarr) ja Tõnis Mägi (klahvpill, suupill, laul) kontsertkavale Tallinna Jaani kirikus, Tartu ERM-is ja Viljandi Pärismuusika Aidas. Esitusele tulevad nii Tõnis Mäe originaalteosed kui ka mõningad trio lemmikud teistelt heliloojalt. Laulutekstid: U. Masing, A. Alliksaar, Z. Herbert, J. Sang, J. Viiding, V. Kangur, V. Koržets, T. Mägi. PILET: 10 eurot / 8 eurot. Piletid müügil Otepää Kultuurimajas. Lisainfo Merle 56626481

27. novembril kell 11.00 Otepää Kultuurimajas saab Triin Panneli juhendamisel meisterdada Jõulukuule. Juhendaja palus kaasa võtta kuumaliimpüstoli ning liimpulgad. Osalustasu 10 eurot. Vajalik eelnev registreerimine meili teel: merle.soonberg@oteppaa.ee. Lisainfo Merle 56626481

27. novembril kell 15.00 toimub Otepää Keskväljakul Advendiküünla süütamine ning jõulurahu väljakuulutamine. Küünla süütavad EELK Otepää Maarja koguduse vaimulik Marko Tiirmaa ja Otepää valla juhid. Jõulurahu pakti allkirjastamine. Meeleolu loovad Meeli Rammuli laululapsed. Võtke kaasa oma küünal, et ka teie saaksite pühaku adventiaja valguse enda kodudesse viia. Lisainfo Merle 56626481

12. detsembril kell 19.00 Otepää Kultuurimajas Komöödiateatri etendus ANNE PALUVER ikka veel 27! „Pisuhänd“, „Tabamata ime“, „Saateviga“, „Päikesepoisid“, „Kes aevastas?“, „Norman Vallutaja“, „Meelejahutaja“ – kes ei mäletaks neid legendaarseid saateid ja lavastusi. Piletid Piletilevist, Piletimaailmast, Otepää Kultuurimajas ning tund enne etenduse algust. Täispilet 21 eurot; õpilane / tudeng / pensionär 19 eurot. Avatud kohvik.

Sangaste Kultuurimaja

Lisainfo Marina Pulver +372 530 08 226

19. novembril kell 20.00 Sangaste Kultuurimajas 70-ndate stiilis tantsuõhtu. Tantsuks mängib MARGIT TALI BÄND. Riitetus: 70-ndate STIIL. Avatud KOHVIK. Kolmele kõige ajas-tukohaselt riitunud paarile Auhinnad. Pilet 10 eurot. Kohtade broneerimine Marina 53008226

27. novembril kell 13.15 süütab advendiküünla Sangaste Kultuurimajas Tanel Meiel ja kell 13.30 esineb ansambel MALK, kes oma ilusate lauludega toob jõuluootuse lähemale. Kultuurimajas kaetud ka väike kohvilaud. Tasuta. Lisainfo Marina 53008226

Puka kultuurimaja

Lisainfo Katrin Uffert +372 555 33 564

20. novembril kell 14.00 Lüürliline tragikomöödia "VEIDIKE ÖRNUST" näitetrupilt Poolvillased. Autor - Itaalia dramaturg Aldo Nicolaj. Näidendi "Veidike örnust" tegevus toimub eakate pensionaadis, Itaalias. See on üks armas lugu sellest, et vanadus ei tähenda kindlasti eluvankri tühi-käigul veeremist, vaid annab usku, et ka siis, kui pole enam nooruse särtu ja sära, võib armastus uksele koputada. Pilet 7 eurot.

25. novembril kell 13.00 Pidulik Kadripäeva lõuna Puka eakatele. Palume osavõttust teatada kuni 20. novembrini tel: Katrin 555 33 564.

3. detsembril kell 13.00 PUKA MEESANSAMBLI 65-nda tegevusaasta JUUBELIKONTSERT "Ajal on alati kiire..." Sündmus on tasuta. INFO tel: Katrin 555 33 564

Nõuni kultuurimaja

Lisainfo Marika Viks +372 534 65 648

25. novembril kell 18.30 Krabi Külateater esitleb "POODI MAN POLIITIKAST" Pilet 5 eurot.

**Tõnis Mägi
sajab und**
Ain Agan ja Andre Maaker

26.11.2022 kell 18:00
Otepää Kultuurimajas

Pilet 10€ / 8€
Piletid müügil Otepää Kultuurimajas

Otepää Kultuurimaja Otepää

Finlandia-juhla

Pühendatud Soome vabariigi
105 iseseisvuspäevale

Otepää kultuurimajas 3.12.2022 kell 17

Külas on sõbrad sõprusvallast Vihtist.

Esinevad:

Pekka Lepistö - Vihti

Pilvi Huhta - Vihti

Otepää Gümnaasiumi lastekoor

Eve Eljandi juhendamisel

Noored tantsijad Otepää vallast

Olete palutud ja oodatud!

11 advendil s.o. 04.12.22 kell 12.00 toimub
EELK Püha Andrease Sangaste kirikus
kontsert- jumalateenistus armulauaga

Jutlustab piiskop Joel Luhamets.
Teenivad koguduse vaimulikud Ivo Pill ja
Tanel Meiel

Esineb Väägvere Pasunakoos

Gustav Wulf-Õie
majamuuseum

1. jaanuaril möödub 20 aastat Gustav Wulf-Õie Seltsi moodustamisest, mida tähistame muuseumis 26. novembril kl. 15. Külaliseks tuleb Lea Ventsel, kes esitab ülistusluulet-oodi.

Mariann Karupää, november 2022

Arutlusteemaks on järgmise aasta kohtumiste sari Piiriäärne ja piire ületav luule, Liivimaa ja setu luule ning August Gailiti luuleline külg.

Gustav Wulf-Õie seltsi asutajad:

Krista Aru – Kirjandusmuuseumi direktor;
Margus Möll – Otepää Teater;
Ene Niklus – Otepää;
Tekla Sorga – kunstnik, Otepää;
Ingrid Ungerson Kuldvare – pedagoog, Roots; Margaret Michelsen – Eckerö kunstinäitused, Roots;
Helle Kuldvare – kirjastaja, Roots;
Per Lund – advokaat, Roots;
Per-Erik Lund – näitejuht, Roots;
Ago Kivi – graafik, Otepää;
Jaanus Raidal – poliitik, Otepää;
Helen Põldmäe – Rudolf Põldmäe lapselaps;
Tiiu Valmet – Otepää juured, Roots;
Mare Zastrov – Otepää juured, Roots;
Risto Vuorinen – ajakirjanik, Soome;
Tuija Lammi – ajakirjanik ja pedagoog, Soome;
Mariann Karupää.

MARIANN KARUPÄÄ,
tel. 5233060

KÄELISED TEGEVUSED
OTEPÄÄ KULTUURIMAJAS
2022/2023

27.novembril 2022 kell 11:00
JÕULUKUULIDE MEISTERDAMINE

Juhendaja Triin Pannel

OSALUSTASU 10€

VÕTA KAASA KUUMALIIMPÜSTOL JA LIIMPULGAD

LISAINFO JA REGISTREERUMINE:
merle.soonberg@oteppaa.ee
5662 6481

ÕPITUBADESSE ON VAJALIK EELNEVALT REGISTREERIDA KOHTADE ARV ON PIIRATUD.

Otepää Kultuurimaja

Turvaline Valgamaa

Lehte rahastab Valgamaa Arenguagentuur.

Valmistuma peab juba enne kriise

Päästeameti täiendatud käitumisjuhend

Autor: Merle Liba, Päästeamet, ennetuspartner

Kriisid on näidanud, kui erinevad need võivad olla ning kui suuresti võivad erineda väljakutsed, kui ette tulevad raskused. Väljakutsetena võime viimase aja kriisidest nimetada COVID-19, põgenikud, energia- ja julgeolekukriis. Kindlasti tasub arvestada sellega, et korraga võib abivajajaid olla palju ja seetõttu jõuab abi kriisilukorras hädasolijateni tavapärasest kauem. Selleks, et kriisidest paremini välja tulla, peab oma valmidust tõstma. See tähendab, et mitte ainult riik ja kohalik omavalitsus, vaid ka inimene ise peab oma kriisivalmidust parandama. Meil kõigil tuleb hakkama saada nende teadmiste ja oskustega, mis selleks hetkeks on omandatud. Paremaks ettevalmistuseks on soovituslik hankida informatsiooni ja teadmisi ning seeläbi suurendada oma valmisolekut. Kuid kas kõik ikka teavad, kust hankida informatsiooni? Juhiseid kriisideks valmistumise kohta leiab kriis.ee <https://kriis.ee/>, olevalmis.ee <https://www.olevalmis.ee/> või Päästeameti ja kohaliku omavalitsuse kodulehelt. Riigiinfo telefon 1247 pakub ööpäev läbi eesti, vene ja inglise keeles infot ja nõu olukordades, mille puhul ei ole ohus elu, tervis ja vara.

Kojukandena toimetati käesoleva aasta oktoobrikuus elanike postkasti

„Ole valmis!“ kriisikäitumise juhised, mis jagavad näpunäiteid ja soovitusi, kuidas võimalikes kriisilukordades edukalt hakkama saada. Kui mingil põhjusel kellegi postkasti eelpool nimetatud brošüür ei jõudnud, saab seda lähimast päästekomandost.

Elanike kriisivalmiduse tõstmine

Päästeamet on sellest sügisest võtnud koostöös Naiskodukaitsega fookusesse koolinoorte teadlikkuse tõstmise elanikkonnakaitse teemadel. Koolituse tulemusena on noor riskiteadlik, võimeline hädalukordades iseisvalt hakkama saama ning oskab hädalukorras teisi aidata. Lisaks on meie eesmärk tõsta kohaliku kogukonna kriisikindlust. Selleks oleme Valgamaa Arenguagentuuri toetusel kavandamas kohtumispäevi külakogukondadega, et üheskoos arutleda kriisivalmiduse teemal. Kriisideks peavad valmis olema ka korteriühistud. Et võimalikult hästi toime tulla, peab igal korteriühistul olema plaan, kuidas käituda ja mida teha, kui kaob vesi, kaugküte või elekter. Selleks, et korteriühistutel oleks valmisolek, tegevuskava ning läbimõeldud infovahetus, korraldatakse koos KOV esindajatega korteriühistu juhatuse liikmetele kriisideks valmisoleku teabepäevi.

Toimepidevuse tagamine elektrikatkestuste korral

Hädaolukorras valmistumise ja energia-kindluse tagamiseks on hakatud senisest enam soetama elektrigeneraatoreid, et elektrikatkestuse ajal tagada oluliste elektriseadmete toimepidevus.

Selleks, et generaatorist niigi kriitilisel hetkel hoopis õnnetus ei sünniks, peab selle paigaldamisel ja kasutamisel silmas pidama ohutusreegleid. Kõige olulisem on läbi vaadata tootja paigaldus-, kasutus- ja hooldusjuhiseid. Lisaks saab infot Päästeameti kodulehelt, kuidas paigaldada generaator kodumajapidamises või koht-kindlalt siseruumides. Lisainfot saab hankida <https://www.rescue.ee/et/juhend/generaatorite-ohutus>

Evakuatsioon ja varjumiskohad

Sõda Ukrainas on ka Eesti inimesi pannud mõtlema ja küsima varjendite, varjumiskohtade ja evakuatsiooni kohta.

Evakuatsiooni korral paigutatakse elanikkond ohutusse kohta hädalukorra või selle ohu korral ja seda juhtudel, kui ohualale jäänud kodud või keskkond on saanud tugevalt kahjustada ja kiire tagasipöördumine kodudesse ei ole võimalik.

Varjumine võib olla vajalik sõjalise ohu korral, aga ka muu ohu, näiteks ekstreemse ilmastik, suur põleng, keemiariinakk, massirahutused jms korral. Erinevate ohutude puhul on ka käitumisjuhised erinevad, näiteks ekstreemsete ilmaolude korral piisab ka lihtsalt siseruumidesse minekust ja akende-uste sulgemisest. Seetõttu tuleb alati kuulata riigi antavaid juhiseid ning käituda vastavalt nendele.

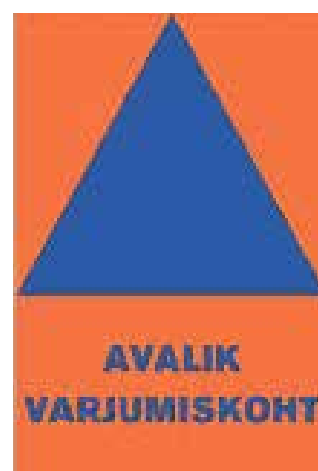
Suuremates linnades on juba märgistatud avalikud varjumiskohad rahvusvahelise tsiviilkaitse märgisega ja need on mõeldud ohu korral kõigile abivajajatele.

Kelder kui varjumiskoht

Eluhoone kelder on esimene koht, kuhu kodus olev inimene saab vajadusel varjuda, olles varjumispaigana igal juhul turvalisem kui tuba. Suurem osa keldritest asubki pooleldi maa all, teine pool ehitistest on nn sokkel. Ka Ukraina puhul näeme, et enamasti on eluhoonetel purunenud välisseinad ja kõrgemad korrused, alumiste korruste puhul on purustused väiksemad. Varjumiskoht ei kaitse küll lennukipommi otsetabamuse eest, samas on valmis kinni pidama plahvatusest tingitud lööklaine ja sellega kaasnevad lendlevad objektid, nagu killud ja kiviiklibu. Kasulik on teada, et parem varjumiskindlus on paneelmaja raudbetoonist maa all asuv kelder. Puidust majade või ühepere elumute korral on mõistlikum ohu korral liikuda ohutusse piirkonda, sest need hooned ei sobi varjumiseks.

Selleks, et kelder oleks varjumiskohana kasutatav, tuleb see eelnevalt ebavajalikest asjadest tühjaks teha, jälgida, et ei oleks kergesti süttivaid aineid ning alles siis kohandada varjumiseks. See, et kelder oleks prahist ja tarbetust kraamist vaba, on oluline ka tuleohutuse aspektist.

Kui keldril on aknad, tuleb see korra-

ABI ja INFONUMBRID

112 Hädaabinumber
1247 Riigiinfo telefon
1343 Elektrilevi rikketelefon
1220 Perearsti nõuandetelefon
16662 Mürgistusteabekeskus
116 111 Lasteabi telefon
116 000 Kadunud laste telefon
116 006 Ohvriabi telefon

likult kinni teipida ja barrikadeerida nii seest kui väljast, et vähendada lööklainega lendavaid kilde. Soovitav on aknad nt liivaga või liivakottidega kinni katta. Kui aga liiva pole käepärast, sobib lööklaine vähendamiseks ka akende teipimine, sest suurem osa vigastusi ei teki mitte otsetabamusest, vaid plahvatuse lööklainest ja selle tagajärjel lendavatest kildudest. Ideaalis võiks keldril olla mitu väljapääsu ja sellele tasuks mõelda keldrit varjumiskohaks kohandades. Ja kui pole, kas seda oleks või-

malik tekitada. Mõelda tasuks ka sellele, et varingu puhul on suureks abiks eelnevalt keldrisse paigutatud erinevad töövahendid (labidad, kangid). Selleks, et hoone kelder ei täituks plahvatuse käigus vee või reoveega, tasub eelnevalt need kinni keerata. Varjumiskohaks kohandamisel tasuks mõelda ka sellele, kuidas lahendada tualeti vajadus. Varjumiseks vajalikud varud (vesi, toit, tekid, valgusallikad jms) on inimesel soovitatav endal kodus hoida ning vajadusel saab need kaasa võtta.

Väärtusta oma tervist

Eesti Punane Rist peab tähtsaks inimeste tervist ja turvalisust. Eesti Punase Risti Valgamaa Selts aitab kaasa tervisealase teabe levitamisele, et panna inimesi väärtustama oma tervist ning võtma sotsiaalselt vastutust oma terviseriskide eest. Igäihe huvi peaks olema täiendada oma teadmisi ja oskusi esmaabi vallas, et hoida inimest elus kuni professionaalse abi saabumiseni.

Autor: Hele Heletäht, Eesti Punase Risti Valgamaa Seltsi koordinaator

Punase risti üheks traditsiooniliseks tegevuseks kogu maailmas on esmaabi õpetamine. Sellel on oluline roll elude päästmisel, elanikkonna tervisealase teadlikkuse tõstmisel ja oskuste arendamisel, aidates valmistuda kriisideks ja õnnetusteks.

Kõik me loodame, et hätta sattudes tul-lakse meile appi, ja selleks, et teisi aidata, vajame teadmisi. Esmaabi andmine koosneb kolmest tegurist: esmaabioskused, olukorra hindamine ja tegutsemine. Vajadusel helista kiiresti häirekeskuse numbrile 112 või küsi nõu ööpäevaringse perearsti nõuandetelefonilt 1220.

Õpi esmaabi, sest iga sekund loeb

Eestis tehakse aastas u 300 000 kiirabiväljakutset. Kõik need ei ole elukriitilised, kuid kui elu on ohus, lähevad kõrvalseisjad appi vaid kolmandikul juhtudest. Vähene esmaabioskus maksab seega igal aastal kümneid inimesi.

On mitmeid terviserikkeid, kus esmaabi saab päästa elu. Nende seas südame seiskumine. Eestis võtab äkksurm igal aastal

umbes 700 inimest, seda kõrvalseisjate juuresolekul. Inimest, kelle südame töö peatub, saab taaselustada, kui anda talle kiiresti õiget esmaabi – see suurendab ellujäämisvõimalust kordades. Kui aga elustamist kohe ei alustata, on elulootus vähene. Siin tõesti loeb iga sekund. Paraku ei minda appi just seepärast, et puudu jääb oskustest.

Me kõik loodame, et inimesi meie lähikonnas ootamatud terviserikked ja õnnetused ei taba. Kui aga läheb teisiti? Kui laps tõmbab koduaias õunatüki hingamisteedesse? Kui sünnipäevapeol seiskub lähedase süda? Kui töökaaslane saab trepil kukkudes peavigastuse? Sõltuvalt juhtumispäigast, ei pruugi kiirabi kohale jõuda minutitega, iga sekund on siin aga elu hinnaga. Üleskutse tulla esmaabi õppima ei ole sõnakõlks – selle taga on päris inimesed, päris elud. Mida rohkem on meie seas inimesi, kes oskavad aidata, seda turvalisem on ühiskond tervikuna ja seda kindlamad saame olla, et vajadusel aidatakse meie lähedasi ja ka meid ennast.

Eesti Punane Rist koolitab nii Valgamaal kui kõikjal Eestis. Võimalik on ka osaline e-õpe: 10 tundi e-koolitust saab läbida mugavalt endale sobivas paigas, millele järgneb 6-tunnine praktika. Punase Risti koolituskalender on lehel www.redcross.ee/koolitused.

Ole valmis, kõigegeks!

Autor: Janeli Nielson

Kuidas planeerida ja hoiustada oma koduseid varusid?

- Mõttele läbi, milliseid vahendeid ja varusid vajab su pere, et iseseisvalt ühe nädala jooksul hakkama saada. Arvesta võimalusega, et kriisilukorra tõttu ei ole võimalik kodust lahkuda, kaubad ei ole kauplustest kättesaadavad või elutähtsad teenused (elekter, veevarustus jm) ei toimi.
- Mõttele läbi, kus ja kuidas varusid hoida, et need oleksid lihtsasti leitavad ja kättesaadavad sulle ja sinu lähedastele.
- Igapäevaselt mittekasutatavaid vahendeid ning osa toidu- ja joogivarudest on soovitatav pakkida evakuaatorikotti. Osa evakueerimiseks vajalikest vahenditest on mõistlik hoida autos, näiteks mobiiltelefoni autolaadija, teedeatlase, lumelabidas jmt.
- Kontrolli regulaarselt varude hoiutingimusi ja säilivustähtaegu (toit, jook, patareid).
- Uuenda varusid regulaarselt. Tarvita toit ja joogivesi enne säilivustähtaja lõppu ära ning osta uus asemele.
- Põlevmaterjali (vedelkütus, gaas, kütetpuud jne) varumisel järgi tuleohutusnõudeid ja hoiustamise tingimusi.

Mida koju varuda? Joogivesi

- Kui sul ei ole võimalik veekattekestuse korral joogivett kätte saada (näiteks veeboiler, kaev), varu joogivett arvestusega vähemalt kaks liitrit inimese kohta ööpäevas.

- Osa joogiveest võib olla mineraalvesi, mis sisaldab organismile vajalikke mineraale.
- Varu täiendavalt vett ka toidu valmistamiseks, soovitatavalt üks liiter inimese kohta ööpäevas.
- Kui saad veekattekestuse hoiatuse ette, varu kraanivett puhtasse ja võimaluse korral suletavasse anumasse. Jahedas ja pimedas võid seda säilitada kuni nädala.

Toit

- Hoia kodus vähemalt pere ühe nädala toiduvaru.
- Arvesta toidu varumisel kõigi pere liikmete erivajadustega (allergia, toidutalumus, väikelaste toit jmt).
- Jälgi, et pool toiduvarudest ei vajaks valmistamist (konservid, kuivikud, küpsised, pähklid, kuivatatud puuviljad, müslibatoonid, maiustused jne).
- Varu toiduaineid, mida saab säilitada toatemperatuuril.
- Hoia varusid kuivas kohas. Jälgi, et varude pakendid oleksid tugevad ja niiskuskindlad.

Hügieenivahendid

- Seep, niisked puhastuslapid, desinfitseerimisvahend;
- tualettpaber, majapidamisepaber;
- väiksemad prügikotid mahuga 30-60 ja suured prügikotid mahuga 100-250l (koos ämbriga, saab neist vajadusel teha ka kuivkäimla);
- muud hügieenivahendid lähtuvalt pere liikmete vajadustest.

Patareitoitel raadio

- Patareitoitel raadio ja varupatareid mitmeks tühjenemiskorraks. Samuti sobib päiksepatarei või dünamoga raadio.
- Kontrolli regulaarselt varupatareide aegumistähtaegu ja vaheta vajaduse korral uuemate vastu.
- Kui sa ei kasuta raadiot regulaarselt, siis ära hoiu patareid sees.

Taskulamp ja varupatareid

- Taskulamp ja varupatareid mitmeks tühjenemiskorraks. Samuti sobib päiksepatarei või dünamoga töötav taskulamp.
- Patareidega töötav lamp või latern, mida saab kasutada üldvalgustina.

Akupank mobiilsete seadmete laadimiseks

- Akupank, hoia see laetuna!
- Võimaluse korral soeta päiksepatareiga akupank või vändaga laadija.
- Kriisilukorras kasuta akupanka vaid siis, kui elektriga ei saa seadmeid laadida.

Tikud ja küünlad

- Küünlad ja tikud mitmeks kasutuskorraks.
- Küünlalatern, priimus, gaasiga matkapliit või välgigrill, mida saab kasutada valguse ja sooja saamiseks või toidu valmistamiseks.
- Soeta vaid need vahendid, mis sobivad sinu kodus kasutamiseks.

Töö- ja söögiiristad

- Konserviajava.
- Ühekordsed toidunõud.
- Taskunuga.
- Käärid.
- Kleeplint ja kile.

Muud varud

- Mask hingamisteede kaitseks (näiteks tolumask);
- sularaha pere vajaduste katmiseks ühe nädala jooksul;
- tulekustuti ja tuletekk;
- lemmikloomatoit;
- muud vajalikud varud ja vahendid, mille olemasolu on pere jaoks vajalik.

TASUB TEADA!

Esmaabitarbed ja ravimid

- Hoia kodus selliseid esmaabivahendeid ja ravimeid, mida oskad ise kasutada.
- Osta retseptiravimid või muud regulaarselt tarvitavad ravimid välja nii, et alati oleks kodus olemas vähemalt ühe nädala varu.
- Varu koju ravimid, mida võid vajada ootamatu haigestumise puhul (nt valuvaigistid, palavikualandajad, külmetusvastased ravimid, allergiavastased ravimid jne).
- Kontrolli regulaarselt ravimite aegumistähtaegu ja vaheta vajaduse korral uuemate vastu.
- Varu koju esmaabikomplekt.

Toidu säilitamine hädaolukorras

- Hoia toitu kaetud anumades;
- võimalusel väldi külmkapi ja sügavkülmiku sagedast avamist;
- arvesta, et sügavkülmik hoiab külma 24-48h;
- võimalusel täida sügavkülmik toiduga

võimalikult tihedalt, kuna see aitab hoida toitu kauem külmana;

- võimalusel võid kasutada ka jääga täidetud jahuteid. Jahutites olevat jääd saab vajadusel pärast selle sulamist kasutada ka nõude pesemiseks või joogiveena, juhul kui tavaline joogivesi on saastunud või kättesaamatu;
- hoia toidujäätmeid toas vaid selleks mõeldud kohas ning vii need välja prügikonteinerisse;
- viska ära toit, millel on ebatavaline lõhn, värv või struktuur. Kui kahtled - viska ära!

Kus on kõige adekvaatsem info?

Infotähtsust tänapäeva maailmas on suur ning õiget infot leida raske. Anname paar soovitusi:

- Jälgi ainult riiklikku ja kinnitatud informatsiooni. Selleks otsi infot Vabariigi Valitsuse, Päästeteenistuse, Politsei- ja Piirivalveameti, kohalike omavalitsuste ja vabariigi ministeeriumide kodulehtedelt või sotsiaalmeedia kontodelt.
- Kui informatsioon tundub kentsakas - ole pigem skeptiline, iga väljaanne ei edasta riiklikult kinnitatud informatsiooni.
- Selgita välja, kus Sinu kodukohas saab vahetut infot - KOV teenuskeskus, politseijaoskond, päästekomando.
- Riiklikul tasemel hädaolukorras annab Vabariigi Valitsus kodanikele informatsiooni edasi Vikerraadio kaudu, tea, mis on selle sagedus Sinu kodus!
- Ole pigem skeptiline igasuguste kommentaaride ja arvamislugude suhtes sotsiaalmeedias!

Kõike evakueerumise, varude kogumise ja valmisoleku kohta saab Naiskodukaitse ja Päästameti ühisest rakendusest OLE VALMIS!

Allikas: Maaeluministeerium, Naiskodukaitse, OLE VALMIS! rakendus

OLE VALMIS!

Mõttele samm ette ja alusta äpi kasutamisega juba täna!

Küttesüsteemide tulekahju algab hooletusest

Kui kütteperiood on juba alanud, tasub siiski silmas pidada mõningaid põhitõdesid, et kodud oleksid soojad ja turvalised. Põlemisprotsessi käigus koguneb teatud hulk tahma korstna siseküljele, slepe ja kütteseadme lõõri ning selleks, et seda liiga palju ei koguneks, tuleb regulaarselt kütteseadmeid hooldada. Puhastamata korstnas koguneb sisepinna tahma ja pigi ning süttimise korral tuleb arvestada sellega, et põlemisel pigi paisub. See aga võib omakorda kaasa tuua korstna pragunemise. Katkisest korstnast läheb tuli edasi vahelagedesse või sarikatesse, tuues kaasa traagilise lõppplahenduse.

Kütteseadmete hooldus

Tuleohutuse seadus paneb igale inimesele kohustuse kasutada ainult kor-

Autor: Merle Liba, Päästamet, ennetuspartner

ras kütteseadmeid ning see tähendab ka regulaarset kütteseadme hooldust. Hoolduse läbiviimiseks tuleb kutsuda korstnapühkija, kes omab eriteadmisi ja kogemust, annab hinnangu kütteseadme seisukorrale ja ohutusele. Oma majapidamise võib korstent ja kütteseadmeid ise hooldada, kuid vähemalt iga viie aasta tagant peab seda tegema kutsetunnistusega korstnapühkija. Arusaam, et kui korstnapühkija käib iga viie aasta tagant kütteseadmeid hooldamas, on kõik korras. Kindlasti mitte! Vahepealsetel aastatel tuleb vajalikud toimingud teha siis endal. Korterimajadel on karmimad reeglid, seal peab paberitega korstnapühkija kutsuma igal aastal.

Alates 1. märtsist 2021 jõustus korstnapühkijatele ja pottseppadele

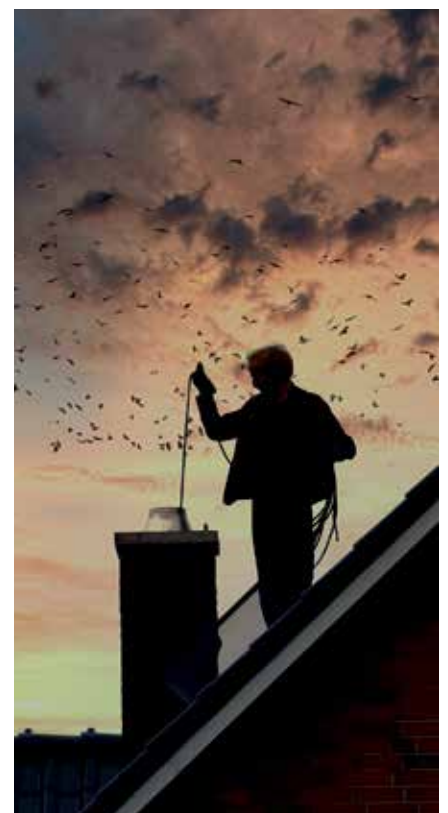
kohustus kanda kõik küttesüsteemidega seotud toimingud küttesüsteemide portaali <https://kuttusteem.paasteamet.ee/login>. Päästameti loodud küttesüsteemide portaali koondab kõik pottseppade ja korstnapühkijate tehtud tööd, eesmärgiga omada ülevaadet Eestis kasutusel olevatest tahk-küttesüsteemidest ning nende ohutusest. Seeläbi soovime vähendada küttekolletest alguse saanud tulekahjude ja neis hukkunute arvu. Iga koduomanik saab portaali sisenedes kontrollida oma küttesüsteemile väljastatud akti.

Õiged kütamise viisid

Kütteseadmeid rikub ka inimeste teadmatus. Arvatakse, et energia säästmiseks on mõistlik soojemate talveilmade korral kütta hoopis poolkinnise siibriga. Selline teguviis toob

endaga kaasa mittetäieliku põlemise, mille tulemusena ladestub tahm kütteseadme seintele ning lõpptulemuseks kogu soe läheb korstna kaudu välja, mitte ei salvestu kividesse. Intensiivsema kütmise tagajärjel võib kogunenud tahm süttida. Mõistlik on soemüür või ahi korralikult soojaks kütta ning siiber sulgeda alles peale põlemisprotsessi täieliku lõppemist.

Küttematerjal peab olema õhukui ning soovitatavalt puit. Pliitide ja ahjude kütmiseks soovitatakse kasutada kütetpuud. Puitbriki kasutamisel tuleks olla pigem ettevaatlikum, sest see annab kõva kuumust ja sobib rohkem keskküttekatelde ja metallpliitide kütmiseks. Toppides koldesse läikepaberil olevat reklaami, liimpuitplaadi jääke, kilet, tetrapakke, kaltse või muud prahti, lühendate oma kütteseadme eluiga tunduvalt.

Ära lange kelmid petuskeemide ohvriks!

Kelmid on leidlikud ja kavalad, leidmaks mooduseid, kuidas inimesega kontakti saada. Olgu selleks siis telefonikõne, e-kiri meiliaadressile, kontakti loomine läbi sotsiaalmeedia kanalite või erinevate suhtlusportaalide kaudu. Vahel juhtub, et kelmid katsetavad kõiki neid mooduseid.

Kuidas tunda ära skeemi?

- Tehakse uskumatult hea pakkumine (personaalselt Teile).
- Lubatakse kiiret ja tulusat teenimisvõimalust või investeeringut.
- „Ärge palun sellest kellelegi rääkige“ Hoidke pakkumist enda teada.
- Suhtlemiseks kasutatakse erinevaid sotsiaalmeedia kanaleid (Whatsapp jne).
- Dokumendi koopiade küsimine ja saatmine.
- Arvutisse programmide laadimine (AnyDesk).
- Pin-koodide sisestamise nõudmine.
- Võõra riigi diplomaatide, advokaatide, kohtunike ja politseiametnike kaasamine protsessi.
- Kiirustatakse teid tagant tehingu tegemisel

Neid tunnuseid on veel, mida kelmid kasutavad. Siinkohal tuletan meel-

de, et taolisel viisil, kus keegi võõras on teile midagi pakkunud, ei tohi otsuste tegemisega kiirustada. Alati rääkige taolistest pakkumistest oma pereliikmetele või tuttavatele, et koos jõuda arusaamisele, kas tegemist on pettusega. Loomulikult võib ka veebipolitseinikuga ühendust võtta ning nendel teemadel nõu

pidada. Juhul kui teile peaks helistatama pangast, siis taolise kõne võib alati lõpetada: „Ei aitäh!“ sest ükski pank ei palu enda isiku tuvastamist mobiilsete meetoditega.

Kindlasti tuleb vältida olukorda, kus võõras inimene palub teil arvutisse laadida Anydesk või teisi programme, mis võimaldavad kelmidel teie arvuti üle võtta.

Kui on juhtunud, et olete sattunud kelmide petuskeemi ohvriks, siis tuleb kindlasti ühendust võtta oma pangaga, et vältida suurema kahju tekkimist. Samuti andke sellest teada ka politseile.

Juhin teie tähelepanu asjaoludele, et õngitsuskirjadel on:

- väljamõeldud asutuste nimed, mida kelmid lisavad teksti sisse;
- kirjavead, vead käänamisel ja lauasete moodustamisel;
- kasutatud on asutuste logosid, neid kirjas venitatud või kokku surutud;
- korraga on kasutusel mitu asutuse logo, asutuse nimetust ja ka sümbolikat (Interpol, Justiitsministeerium, PPA jne);
- ärge avage kirja manuses olevaid faile, mis on teie arvates ebaselged või kahtlust tekitavad.
- kahtlane kirjasaatja e-mail (gmail, Hotmail, fr, vms).
- NB! Politsei- ja Piirivalveamet kasutab inimestega suhtlemisel ametlikke @politsei.ee lõpuga meiliaadresse.

Võrumaa, Põlvamaa ja Valgamaa

Janar Koemets
Veebipolitseinik
janar.koemets@politsei.ee

Olen Võrumaa, Põlvamaa ja Valgamaa veebipolitseinik.

Veebipolitseinik on internetis töötav politseinik. Vastan inimeste interneti teel esitatud teadetele ja kirjadele ning koolitan nii lapsi kui täiskasvanuid internetiturvalisuse teemadel.

Minu poole võib pöörduda küsimustega kirjutades otse facebooki või saata meil:

- kui soovid politseilt nõu;
- kui sul on seadusi puudutavaid küsimusi;
- kui soovid saata politseile vihjet või teadet;
- kui kahtlustad, et keegi teine esineb internetis sinu nime all;
- kui oled sattunud kiusamise/ahistamise ohvriks;
- kui soovid teatada seksuaalsest või muust väärkohtlemisest.

Küsimustele vastan kuni 3 tööpäeva jooksul.

Politsei kiiret sekkumist vajavatel juhtudel tuleb helistada 112!

Piirkonnapolitseinike kontaktid

Piirkonnapolitseinike poole võib pöörduda iga inimene, kel on turvalisusega seotud mure või probleem, mõtleme kaasa ja püüame leida parimaid lahendusi! Politsei kiiret sekkumist vajavatel juhtudel tuleb helistada 112!

Kairi Ruus
Piirkonnavanem
Kontakt kohalikule elanikule
766 8108
kairi.ruus@politsei.ee

Valga Vald
Thea Tekkel
Piirkonnapolitseinik
Kontakt kohalikule noorele
766 8138
thea.tekkel@politsei.ee

Otepää
Karl Kuntus
Piirkonnapolitseinik
Kontakt kohalikule elanikule
5340 5054
karl.kuntus@politsei.ee

Valga vald
Marek Käis
Piirkonnapolitseinik
Kontakt kohalikule elanikule
766 8124
marek.kais@politsei.ee

Valga vald
Galina Purask
Piirkonnapolitseinik
Kontakt kohalikule elanikule
766 8178
galina.purask@politsei.ee

Tõrva
Sander Karu
Piirkonnapolitseinik
Kontakt kohalikule elanikule
5194 3220
sander.karu@politsei.ee

Tõrva
Merike Soomaa
Piirkonnapolitseinik
Kontakt kohalikule noorele
766 6286
merike.soomaa@politsei.ee

Politsei- ja Piirivalveamet

Kuidas kaitsta end telefonipetturite eest?

- ✗ Ära lae tundmatu inimese palvel oma arvutisse programme, mis lubavad võtta üle sinu arvuti!
- ✗ Ära edasta võõrale inimesele oma ID-kaardi andmeid, infot isikute andmetest, PIN-koodidest, panka sisselogimise andmeid, fotosid krediitkaardist jms
- ✗ Ära sisesta kellegi palvel oma Smart-ID või Mobiil-ID kood
- ✗ Kui sulle saabub investeerimispakkumine, mis lubab kiiresti suurt tulu või kõne pangast, mis teatab kahtlasest tehingust kontol, siis ära lase ennast ilusast jutust petta!

- ✓ Petukõne saamisel tuleb see kohe lõpetada ja number blokeerida
- ✓ Kui sulle tundub, et oled langenud petturite kätte, kandnud üle raha või edastanud oma isiklikke pangakonto- või kaardi andmeid, siis teavita sellest esimesel võimalusel panka ja võta ühendust politseiga numbril 112
- ✓ Hoiata ja teavita petuskeemidest oma tuttavaid, sõpru ja pereliikmeid

Rohkem infot PPA kodulehel: www.politsei.ee

KEEGI HELISTAB JA KÜSIB SINU PIN-KOODE?

Telefonikõnes ei tee sind keegi kiiresti rikkaks!
Pank ei küsi sinult kunagi telefonis PIN-koodi!

HOIA OMA RAHA!

Kui kahtlustad kelmust, helista politsei infotelefonil 612 3000

Politsei- ja Piirivalveamet

Enda nähtavaks tegemine pimedal ajal

Autor: Sirli Tallo, Transpordiameti ohutuse ja ennetustöö osakonna ekspert

Miks on oluline end nähtavaks teha?

Sügisel ja talvel, mil pimedat aega pikalt, on autojuhtidel jalakäijaid ja jalgrattureid raskem märgata. Helkur ja helkivad tooted aitavad sul end autojuhtide jaoks nähtavaks muuta!

Maanteel kuivades teeloludes 90

km/h sõitva sõiduki peatumisteed on 70 m, asulas samadel tingimustel 50 km/h sõites aga 28 m. Sügis-talvisel perioodil on teekate enamasti märg ja libe ning seetõttu on peatumisteed mõlemal juhul poole pikem.

Helkurita kõndiv jalakäija on lähitulede valguses nähtav alles 30 m pealt.

Õnneks saab end nähtavust kvaliteetset helkurit kandes oluliselt parandada — nii on inimene lähitulede valguses nähtav juba 130 m pealt ning kaugtulede valguses 300 m kauguselt. Teisisõnu suurendab helkurit kandev inimene sõidukijuhi võimalusi vajadusel midagi õigeaegselt ette võtta.

Peatumisteedkonna pikkus asulakiirusel 50 km/h olenevalt ilmastikust.

Kuidas end nähtavaks teha?

Kõige parem on ennast nähtavaks teha kandes helkurit või ohutusvesti, kuid alati on võimalus kasutada lisaks alternatiive. Riistusest on soovitatav kanda pigem heledamaid kui tumedamaid toone.

Mis on sertifitseeritud helkur?

Sertifitseeritud helkur on lähitulede vihus nähtav 130 meetrit ja kaugtulede valgusvihus vähemalt 300 meetrit. Helkur töötab peegli põhimõttel — sellele peale langenud valgus saadetakse tagasi valgusallika poole.

Sertifitseeritud helkuril peab olema märgitud:

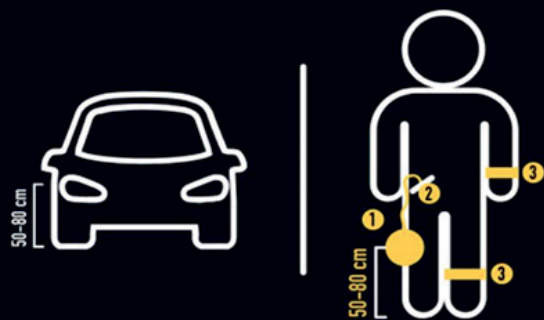
- toote nimetus pakendil (kui puudub nimi „helkur“, ei pruugi tegemist olla kvaliteetse helkuriga);
- andmed tootja kohta;
- märgistus CE EN 13356 pakendil või tootel (viide standardile, mis sätestab nõuded helkuri kvaliteedile);
- helkuri peegelduva pinna suurus lubatu piires (min 15 cm²);
- riigikeelne kasutusjuhend pakendil.

Tasub jälgida, et helkur olgu

pigem suurem kui väiksem. Mida vähem teksti sel on, seda suurem on tema tagasipeegelduva pinna ulatus. Kasutuses olev helkur tuleb välja vahetada iga 1–2 aasta järel ning kindlasti siis, kui see on kriititud või tuhmunud.

Kontrollida saab helkuri töökorras olekut taskulambi või mobiiltelefoni valgusega. Tõstes valgusallika silma kõrgusele ja lastes sel helkurile peale paista, peaks töökorras helkurilt valgus selgelt tagasi peegelduma.

KUHU HELKUR KINNITADA?

Kinnita helkur sellele küljele, kuhu poole sinust jääb sõidutee (1) ning maapinnast 50–80 cm kõrgusele. Nii on see samal kõrgusel auto tuledega ja helkur jääb jalakäija ja sõiduki vahele, peegeldades paremini valgust ja pakkudes paremat kaitset. Rippuv helkur peab olema kinnitatud nii, et see paistab üleriide alt välja ja saab vabalt liikuda. Näiteks võib selle kinnituspaela kinnitada tasku sisse (2) ja lasta helkuril sealt õigel kõrgusel vabalt rippudes välja paista. Rull-helkurit on kerge panna ümber kae või jala (3).

Asulas võiks helkurit kanda mõlemal küljel, kuna on oht, et see jääb ühelt poolt märkamata.

Laste väli- ja tööriistade sisse õmmeldud helkurribad üksi ei paku piisavat kaitset. Riided käivad pesus ja pesumasinas pesemine rikub helkuri kvaliteeti ja lühendab selle eluiga.

Mis on helkivad tooted?

Helkuri ajalugu

1934. aastal patenteeris Nottinghami teetöölaine Percy Shaw maailma esimese helkuri. Idee tekkis tal pimedal ajal valgustamata teel koju sõites, kui talle korraga aial istunud kassi silmad pimeduses vastu helkisid. Shaw märkas neid tulukeid ning see aitas tal pimedal ajal

teel püsida.

Esimene helkur oli tegelikult kummiga ääristatud marmorklots, mis mõned aastad hiljem asendati plastikmaterjaliga. 1947. aastal võeti helkurid maanteel kasutusele ning Shaw pärjati leiutise eest Briti impeeriumi ordeniga.

Eestis on helkuri kandmine maanteel olnud kohustuslik üle 25 aasta ning

alates 2011. aastast on helkuri kandmine kohustuslik ka asulas nii halva nähtavuse korral kui ka pimedal ajal.

TRANSPORDIAMET

Sügisel kontrolli üle suitsuanduri tervis

Sügis on küttehooja algus ning lisaks küttesüsteemide korrasolekule tuleb kindlasti üle kontrollida elupäästva

suitsuanduri tervislik seisund, sest õnnetusest suudab märku anda üksnes töökorras andur.

Selle aasta üheksa kuu jooksul on puhkenud 21 eluhoone-tulekahju, kus on hukkunud ka inimesed. Vaid neljas sellises kodus oli olemas toimiv suitsuandur. Eluhoone-tulekahjusid, kus inimesed on viga saanud, puhkes samas vahemikus 44 ning neist 19 juhul oli olemas toimiv suitsuandur. Eelmisel aastal tehtud kodunõustamiste käigus selgus, et nõuetekohaselt paigaldatud ja toimiv suitsuandur puudus igas neljandas külastatud eluruumis. See näitab, et elupäästvaid andureid on kodudes jätkuvalt liiga vähe ning see omakorda suurendab traagiliste õnnetuste riski.

Arvestada tuleb aga ka sellega, et suitsuanduril, nagu teistelgi tehnikaseadmetel, on oma eluiga. Selle möödudes väheneb või kaob tema võime õnnetusest õigel ajal märku anda.

Suitsuandurite eluiga on olenevalt tootjast ja hinnast 3–10 aastat, pärast seda tema töövõime väheneb või kaob. Selleks tuleb andur laest alla võtta ning kontrollida seadme tagaküljel olevat infot.

Ka pealtnäha korralik suitsuandur võib olla oma elu ära elanud.

Suitsuandur tasub paigaldada magamistoas, koridori või esiku lakke – seal avastab andur kõigist eluruumi osadest alguse saanud tulekahju ning hoiatab magajaid. Lisakaitseks tasub andur võimalusel paigaldada ka magamistuppa. Mitmekorruselises majas on mõistlik paigaldada lisakaitseks vähemalt üks suitsuandur igale korrusele. Kuna köögis või vannitoas võib suitsuandur aurude tõttu anda häiret ka siis, kui tulekahjut pole, tasub neisse ruumidesse üles seada temperatuuriandur.

Päästeamet soovib kontrollida suitsuanduri töökorras olekut testnupule vajutades vähemalt kord kuus. 2022. aasta algusest on tahkekütusega köetavates hoonetes kohustuslik ka vingugaasiandur, mille töökorda tuleb samuti regulaarselt kontrollida. Aegunud või rikkis andur tuleb kindlasti välja vahetada.

Foto: Egon Bogdanov

Sündmusterikas sügis Otepää Lasteaias

Traditsiooniliselt algas õppeaasta teadmistepäeva üritusega. Pähklikesid pidutsesid õuealal, võrukaelte aktus toimus saalis ja mängud õues. Kõigil oli rõõm näha sõpru ja tutvuda uute kaaslastega. September ongi rühmadega kohanemise ja õppetegevusse süvenemise kuu.

Käesoleva õppeaasta teema meie lasteaias on „Vett ma joon ja veega pesen, vees on kala eluase”. Õppeaasta eesmärkide täitmine toimub läbi õppe- ja kasvatustegevuste ning vaba mängu. Õppetegevustesse lisavad teadmisi ja põnevust erinevad matkad, spordipäevad, õppekäigud ja ühisüritused.

Septembris käisid mõlema maja koolieelikud KIK-i projekti raames Luke mõisas ja osalesid õppeprogrammis „Sügis mõisapargis”. Projekti eestvedaja oli Lepatriinude rühma õpetaja Maarja Raud.

Mihklipäeva tähistasid Pähklikese maja lapsed aardejahiga „Otsi sügise märke!”, mille ülesandeid täites vanemate rühmade lapsed kasutasid nutiseadmeid. Maja töötajate abiga avati paariks päevaks õueõppeklassis vanavaranaütus. Eksponaadid olid põnevad ja näitust külastasid ka võrukaelad. Võrukaela majas oli nunnu-näitus, õueõppeplatsil mängiti liikumismänge, tehti õunamahla ja muidugi mekitis seda. Kohale ilmus näljane hunt lootes mõnd lambukest kinni püüda, aga võta näpust, lambukest ta ei saanud, hoopis kaisupadja, et heaks hakata.

Oktoobris külastas lasteada meie ammune tuttav Toomas Pranstibel, kes seekord tutvustas lastele roomajaid, nende välimust, eluviise ja rääkis, mida teha kui sulle ootamatult koduõuel rästik vastu roomab.

Oktoobrikuusse jäid ka koolieelikute esimesed matkad Otepää looduskeskuse spetsialisti Margit Turbi juhendamisel ja Päästeameti poolt korraldatud ennetus-

programm „Tulest targem” Võrukaela maja koolieelikutele. Sama programmi läbisid Pähklikese maja koolieelikud novembri algul. Päästeameti masinaid ja varustust said uudistada kõikide rühmade lapsed.

20. oktoobril käisid vanemate rühmade lapsed valla huvihariduse projekti toel AHHA Teaduskeskuses ja osalesid õpitoas „Ahhaa, bakterid”. Iga laps sai kaasa enda tehtud bakterikülvi, et bakterite paljunemist kodus jälgida. Nii mõnigi külv on lausa hirmuäratavalt paisunud.

Novembri alguses tähistasime hinge-

depäeva ja mardipäeval jooksid mardisandid ringi jagades õnne-õnne-õnne. Oma järke ootavad sallivuspäev ja kadripäev.

Töötajatele toimus septembris matk Murrumetsa matkarajal. Võib öelda, et see oli mitmeetstarbeline ettevõtmine ja tõstis kõigi tuju. Oktoobris läbisid pedagoogid liiklusalase koolituse, mille läbiviija oli Transpordiameti ohutus- ja ennetustöö ekspert Sirli Tallo. Lasteaia TEL-võrgustiku meeskonna esindus osales Puka kogukonnaköögis motivatsioonipäeval, mida vedas Erik Orgu. Täpisi loodame motivatsioonipäevalt omandatud tead-

misi rakendada lasteaias menüü tasakaalustamiseks.

Töö lastega on nõudlik ning vaimse ja füüsilise tervise säilitamiseks püüame olla aktiivsed ja loeme oma samme. Iga kalendrikuu sammude kogusumma transformeerime kilomeetriteks ning märgime maha virtuaalse teekonnana. Päril huvitav on mõelda, kuhu aasta lõpuks välja jõuame?

MARJU ILISTOM
Otepää Lasteaia õppealajuhataja
Foto: Lepatriinude rühma õpetaja
MAARJA RAUD

Kadrid rannas ja lainetes

Kutsume kõiki, kes sügisilma ei karda, tulema 25. novembril kell 18.30 Pühajärve randa, et tuledesäras parki imetleda ja suplevaid Kadrisid tantsimas näha.

Külmakartlikud saavad endid hiljem kuuma tee ja tulise chilisupiga **turgutada**.

Pühajärve talisuplejad

Hea keraamika huviline!

Otepää Aianduse ja Mesinduse Selts kutsub keraamikaringi. Keraamikasse on oodatud kõik, kes tunnevad rõõmu ise tegemisest ning soovivad arendada oma loovust. Sobib nii algajatele kui ka kogunud keraamika sõpradele.

Protsess kestab 4 tundi ja koosneb kahest etapist – savist eseme valmistamine (2 tundi) ning hiljem selle lõppviimistlemine ehk glasuurimine (2 tundi). Eseme valmistamise ja viimistlemise vahe on vähemalt nädal aega. Ruum mahutab korraga tegutsema kaheksat inimest. Kõik tööks vajalikud vahendid on kohapeal olemas.

Nelja tunnise kursuse tasu on 30 eurot/osaleja. Hind sisaldab kõiki materjale (kõrgkuumuskeraamika), töövahendeid, põletusi ja juhendamist.

Võta ühendust:

Juhendaja - Heidi Möttus
tel. +372 53477749
otevaa.AMS@gmail.com

Judo trenn

Pühajärve kooli spordisaalis

teisipäeviti ja neljapäeviti kell 15.45-17.15

Oodatud kõik lapsed alates 6. eluaastast. Treener Ilmar Koort.

Täpsem info tel 55 987 416.

Elering remondib Otepää vallas kõrgepingeliine

Eesti on koos naaberriikide Läti ja Leeduga võtnud sihiks hiljemalt 2025. aasta lõpuks oma elektrisüsteemid Venemaast lahti ühendada.

See tähendab, et ka Otepää valda läbivad kõrgepingeliinid tuleb töökindluse tõstmiseks rekonstrueerida.

Otepää vallas käivad hetkel mastide koostamised ning püstitamised. Suuremad tööd lõppevad 2023. aasta veebruariks. Pärast seda toimuvad viimased heakorratööd. 2023. aasta teises pooles algavad Viru-Tširguliina õhuliini rekonstrueerimistööd, mis saavad läbi 2025. aasta lõpuks.

Kolm olulist muudatust

Tegemist on kolme Balti riigi ühisprojektiga, mis toob kaasa kolm suuremat muudatust.

Esiteks ja peamiselt tagab Venemaa süsteemist lahkumine meile elektri olemasolu igal ajahetkel ehk turvatunde ning seda sõltumata suure idanaabri tegevusest, tahtest või plaanidest. Sest kuigi me enam elektrit Venemaalt ei impordi, oleme täna ikkagi sõltuvuses ebasõbralikust naabrist, keda meil on vaja, et meie väikeses elekt-

risüsteemi toimimiseks vajalikk sagedust hoida. Ei ole vaja olla julgeoleku- või energeetikaekspert, et mõista – see ei ole meie jaoks hea lahendus.

Kui Venemaa peaks ka otsustama Baltimaad oma sagedusalast varem välja lülitama, siis saame hakkama, ent iga rekonstrueeritud kilomeeter liine tõstab kindlust.

Teiseks vahetatakse projekti raames kõik seni idast lõunasse kulgevad vanad ja väsinud liinid tänapäevaste vastu, mis lisab elektrisüsteemile töökindlust veel väga pikaks ajaks.

Kolmandaks vabaneb üle Eesti liinide alt ning kaitsevööndiga seotud piirangutest sadades hektarites kasutult seisnud maad – kokku nii palju, et kui see oleks üks plats, saaks sinna rajada 1400 jalgpalliväljakut.

Koostöö maaomanikega on olulisel kohal
Püüame töid tehes liinide läheduses elavaid ja töötavaid inimesi võimalikult vähe häirida. Elektrikatkestusi tööd kaasa ei too, sest kõigi töödega seotud alajamade toide on dubleeritud.

Mõistame, et maaomanike jaoks ei ole

rekonstrueerimine alati mugav, seda eriti sügisel, mil maa on porine. Arusaadavalt ei ole nii mastaapseid ehitustöid võimalik läbi viia märkamatuks. Lubame teha tööd kiiresti ja säästvalt, kindlasti antakse ka maaomanikele piisavalt varakult teada, millal töödega nende juures alustatakse. Tööde käigus tekkinud segadus likvideeritakse, ehitusjärgid viiakse ära esimesel võimalusel.

Oleme väga tänulikud kohalikele omavalitsustele ja maaomanikele, kes mõistavad, et kõrgepingeliinide kiire temporekonstrueerimine on terve Eesti energiajulgeoleku huvides. Koostöö on olnud suurepärane.

Sünkroniseerimine mandri-Euroopaga läheb Balti riikidele ja Poolale kokku maksma ligikaudu 1,6 miljardit eurot, millest Eesti osa on üle 300 miljoni euro.

Projektist 75% rahastab Euroopa Liit, ülejäänud 25% vajaminevatest investeringutest tagatakse Eestis Ülekoormustulu Fondist.

ILLIMAR VAHTRAS, Eleringi projektijuht
MARTEN RAIDMA, Eleringi projektijuht

Teabepäev Otepää valla korteriühistute esindajatele

KORTERMAJADE ELANIKE JA KORTERIÜHISTUTE KRIISIVALMIDUS

22. november 2022 kell 17.00-19.00 Otepää vallamaja volikogu saalis

Uuringud näitavad, et kortermajade elanikud ei ole piisavalt valmistunud kriisiolukordadeks, olles samas kõige haavatavam inimeste grupp ulatuslike elektri-, kütte-, vee- ja sidekatkestuste korral. Korteriühistutel on oluline roll kriisivalmiduse parandamisel, mistõttu Päästeamet korraldab koos kohaliku omavalitsusega kriisiteemalise teabepäeva korteriühistute juhatustele ja haldusettevõtetele.

Teabepäeva teemad:

- Päästeameti soovitusel kortermajade elanike ja korteriühistute kriisikindluse ja hädaolukorras valmisoleku parandamiseks
- Korterehamu kui varjumiskoht
- Valmisoleku tagamine ja koostöö kohaliku omavalitsusega

Osalemiseks palume registreerida hiljemalt **18. novembriks** registreerimislingil <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSctWw2meVUd7irAnEik8UjLOFA-gJVlIHkTöMv-kgF7Y2OkJTA/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0>

Lisainfo Merle Liba 5113761

Osalejate vahel loositakse välja kriisipakk.

Otepää jalgpalliklubi vaatas Kääriku Spordikeskuses tagasi möödunudle, tähistades 2022. aasta jalgpallihooaega

Vaatasime tagasi lõppevale hooajale, tunnustasime tublisid noortevõistkondi ja meeskonna parimaid mängijaid, tänasime klubi sponsoreid ja koostööpartnereid.

Kokkuvõtlikult pärast suuremat viiruseleviku lõppu alustati aastat järgmiselt:

Kääriku Spordihallis võisteldi **Otepää valla lahtiste meistrivõistlustel saali jalgpallis**, mis tuleb Hispaania keele leksikonist "fútbol de salón" ehk futsal. Võidu viisid seekord koju küllasoitnud Tõrva Jalgpalliklubi.

Aasta alguses korraldasime esimest korda **Otepää Futsal Cupi**, mis tõi kohale jalgpallisõpru nii Tartust, Põlvast, Valgast, Elvast, Võrust kui ka Põltsamaalt.

Kui saalihooaeg lõppenud, leidsime taas varnast vastavad jalanõud ning asusime õue, kus meid hooaja alguses tervitas endine koondislane Joel Lind- pere koos pallidega jalgpalliklubi Tallinna Kalevist.

2022. aasta jalgpallihooajale läks FC Otepää nelja võistkonnaga

- Nendest esindusmeeskond, kes on seadnud eesmärgiks kuuluda III liiga tippu, saavutasid harrastajatega tubli III koha.
- U13 X alagrupis võistlesid 2009-11. a sündinute noortevõistkond, kes leidsid end V tabelirealt. Võideti 6 mängu, lepiti 5 korral viiki ning kaotati 7 kohtumist. Hooaeg oli äärmiselt mitmekülgne, kus tunnustati ainult Põlva võistkonna paremust ning teiste võistkondadega mängides võideldi vähemasti punkt kirja.
- U11 IV alagrupis mängiti terve hooaja peale koguni 10 mängu. Antud vanuseklassis tulemusi ei märgita, sellegipoolest lastele ühed esimesed meelde jäävad võistluskogemused pikemast hooajast.
- U9 seas mängiti hooaja vältel 4 võistluspäeva, kus kohtuti jalgpallisõpradega ja võisteldi eakaaslastega Tartust, Elvast, Põlvast, Tallinnast, Jõgevalt, Pärnust ja Võrust.

Üle pikkade aastate on saanud traditsiooniks osalemine **Pärnu Summer Cup**, mis on lastele üheks suurimaks verapostiks, kui kohtutakse teiste huvilistega Eesti suurimal rahvusvahelisel jalgpallifestivalil. Üritus kestab 4 päeva, mil mängitakse iga

päev jalgpalli, kuid ka kohanetakse keskonna muutustega ja nauditakse suvist kultuuri Pärnus.

Juuliku kuumuses peamiselt puhkame, kuid ei ole võimalik olla pallimänguta ning saime kokku nii nooremate kui vanemate ja endiste klubi jalgpalli huvilistega, et välja selgitada **aasta osavaim võistkond Otepää vallas jalgpallis**. Turniiril osalesid Otepää kohalikud ja ka endised klubi liikmed ning võistlusele värvi lisamiseks olid seekord Käärikul jalgpallilaagris olnud Rakvere treenerid. Märkimisväärsesse ikka on jõudnud jalgpalliklubi Otepää omad kasvandikud, kes on FC Otepää treenerite õpetuste läbi jõudnud Eesti jalgpallikultuuri arvestavasse konkurentsi ning saavutasid tihedas konkurentsis tubli II koha.

Noorte FC Otepää kasvandike jalgpallitee on jätkunud erinevates klubides, sealhulgas aktiivsemad on väärikalt esindatud Eesti paremates klubides:

- Joonas Sakkis – Tammeka JK, esiliiga B ja U-17 koondis;
- Andreas Kiivit – JK Vaprus, Eesti ML;
- Karlotta Levin – FC Elva, eliitliiga ja U-17 koondis;
- Peeter Alev – FC Elva, esiliiga;
- Robin Mathias Müür – Flora Jalgpalliklubi, esiliiga.

Jõudes tagasi praeguste noorteni, kohtusime nendega pärast suvepuhkust, kui tuldi kokku jalgpalliturniirile **Otepää Cup**, mis 13. korda toimuvalt tõi Otepääle jalgpallikaaslasti üle Eesti. Sel korral osavamat pallimängu näitasid meile kangelased Tammekast, Florast ja Araratist. Kohalikud Otepää mängijad näitasid väga tasakaalukat mängu kõige nooremate seas. 4 päeva vältel nägime palju värvavaid ja tunti rõõmu melust, millest ka ei puudunud jalgpalliga kaasaskäiv temperament ja emotsioonid.

Lisaks Eesti meistrivõistlustele ja turniiride võõrustamisele ning teistel osalemisele läksime noortega **Pärnusse Jõulumäele laagrisse**, kus veetsime koos aktiivselt aega, võisteldes ja mängides nii tänava-jalgpalli, kui ka liival ning murul. Uudistasime loodust, mängisime osavusmänge ja lennutasime *disce* tänapäeva kettagolfi mängus. Laagrist võttis osa 20

FC Otepää hooaja lõpetamine 2022

noort, kellest eri põhjustel lõpetas 16 tublimat ning said meeneks karika. Laagris väljateenitud karikad sümboliseerivad Eesti jalgpallis erinevaid "võidukaid" tähendusi võistkonnana.

Meeste III liiga kõrvalt olemine võtnud eesmärgiks olla esindatud ka saali jalgpallis ning mängime teist aastat järjest **futsali** esiliiga. Hooaeg sai alguse vahetult enne vana lõppu ja teekonnale aitab kaasa Otepää külje all asuv Kääriku Spordikeskus, kus imelistes tingimustes saame võõrustada teisi võistkondi.

Aeg oli käes välihooaeg tänutundes ära saata ning kogunesime selleks Kääriku Spordikompleksi ja tunnustasime mängijaid. Et oleks meeleolukas hooaja lõpp, tutvustas meile sportlikeks eksperimentide Indrek Koser ja esines mustkunstnik Fred.

Noori autasustasime saates nad võistkondadena koos Pühajärve Puhkekodusse bowlingut mängima.

Meeskonna puhul tunnustasime silmapaistvamaid mängijaid, kellest 2022. aastal tõusid esile:

- Janar Tamm, kes noppis nii kasulikuma mängija, suurima väravaküti kui ka Rahva lemmiku tiitli.
- Parimaks uustulnukaks kujunes seekord Tammekas töötav treener Hardi Häelme.
- Risko Eit, suurim väravakütt, kes lõi

Jõulumäe Spordikeskuses, FC Otepää

koos Janariga võrdseks kokku 20 väravat.

Piduliku osa lõppedes saatsime meeskonna videojahile ning vanemate ja noorte jalgpalluritega asusime spordisaali ühisele sporditegevusele.

Soovime mõnusat sportimist klubi noortele, liikmetele, fännidele ja toetajatele.

Suur tänu 2022. aasta sponsoritele ja koostööpartneritele, kes aitasid teha võimalikuks FC Otepää aasta tegutse-

mised: UPM Kymmene Otepää, Finlaid OÜ, Mapomets, Fripuit OÜ, Karupesa Hotell, LukuCentrum, Amark Ehitus OÜ, Amark Veeteenus OÜ, Lemmikmees, Ultimates OÜ, Belforest Trade OÜ, Otepää vald, Tehvandi Spordikeskus, Kääriku Spordikeskus, Isport, Global-soccerstore, Kinnisvara Kiirabi, Livoone, Valgamaa Spordiliit, Kultuurkapital.

FC Otepää

Toimus XIX Kuigatsi kabevõistlus vene kabes

5. novembril kihas Kuigatsi külamaja igas vanuses kabemängu huvilistest. Juba 19. korda toimus võistlus vene kabes.

Mängijaid oli Tallinnast Valgani, kohalikest rääkimata, kokku 25 võistlejat. Võistlejate hulgas oli ka Eesti Kabeliidu asepresident Janek Mäggi. Kohtunikuna tegutses Maire Elvet. Mängiti üheksa vooru, täiskasvanud ja noored mängisid koos ning parimad selgusid meeste, naiste ja noorte arvestuses. Kolme esimest igast grupist peeti meele diplomid, medali ja meenega ning kõigile osalejatele jagati toode sponsoritelt – kas moos AS Baculalt või helbed AS Linnaselt.

Meestest saavutas esikoha Keir-Christian Sugul Elvast, järgnesid Algo Laidvee Tartust ja Janek Mäggi Tallinnast.

Naistest tuli esimeseks Elle Luik, kes on kohalik ning ka selle võistluse hing ja elus hoidja. Teise koha saavutas Anna Lütsepp Elvast ja kolmanda koha Tiit Treimuth Kuigatsi kogukonnast.

Noorte arvestuses olid kolm parimat Jessica Kruusmann, Barbara Fuchs ja Katriin Lütsepp, kõik Elva Valla Mõtte-mängude Klubist. Eriaühinna pälvitsid kõige noorem võistleja Uru Falkenberg ja kõige vanem, Elmar Uprus.

Suur tänu võistluse toetajatele: Sangaste Linnas AS, AS

Bacula, Otepää Vald, MTÜ Iiah ja MTÜ Josephine. Kohtumiseni aasta pärast 20. juubelivõistlusele!

Tekst ja foto: MARE VISNAPUU

Blanka ja Saskia Treufeldt tulid Eesti meistriteks

29. oktoobril peetud ilu- ja rühmkavade vahendikavade Eesti meistri-võistlustel said Pühajärve põhikooli õpilased Blanka Treufeldt ja Saskia Treufeldt kuldmedali.

Blanka Treufeldt saavutas meistritiitli iluvõimlemise rühmkavades noorteklassi arvestuses rühmas VK Rütmi Rebasesabad. Rühma treenerid on Monica Zirk, Viktoria Valasevits ja Maarja Jaa- novits.

Saskia Treufeldt tuli Eesti meistriks rühmvõimlemise vahendikavades juunioride klassis rühmas VK Rütmi Junior Team. Rühma treenerid on Elsa Sinijärv, Kadri Rohtmetts ja Maarja Jaanovitš.

KATRE-LIIS TREUFELDT
Foto: erakogu

KUULUTUSED

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

Müüa saematerjali, voodri-, põrand- ja terrassilauda. Trans. tasuta! Tel. 5258911

Ohtlike puude raie & kändude freesimine 56866157

Korstnapühkija Tase 4 (eramajad, kortermajad, asutused) Olemas 8m katuseredel ja kaasaegsed töövahendid. Koduleht: www.korstnaspets.ee. Aivar tel. 56628835

Korstnapühkimistööd Eesti Kutsekoja litsentsiga korstnapühkijalt. Ametliku korrasoleku akti väljastamine. Korstnapühkijal oma redel kaasas. Tel. 51916605.

20.11 kell 9-15 Kadrilaat Otepääl Maxima poe taga. T. 56618707

Elektritööd 520 50 16

Müüa kuivad pakitud kütteklotid ja kaminapuud. Vedu tasuta. 5056107

Ostame Eesti parima hinnaga kasvava metsa raieõigust. Küsi pakumist juba täna! www.skpinvest.ee, info@skpinvest.ee. Tel: 55 155 13, tel: 55 003 43.

Müüa lõhutud küttepuid koos veoga. Tel.509 3453

Ostan metsa- ja põllumaad. Küsi hinda. Telefon 5527322

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEÕIGUST, PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

Mapomets OÜ

- ostame metsamaterjali, kasvavat metsa ja metsakinnistuid,
- erametsade haldamine ja järelvalve,
- metsanduslikud konsultatsioonid.

Valgamaa, Otepää vald,
Pühajärve küla
tel. +3725050375,
magnar@mapomets.ee

Head kudujad!

Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskseks koostöös käsitöökauplusega Anni Butiik Otepääl ootab

1. detsembriks meeste suurusel villaseid sokke Ukrainasse saatmiseks, et talve tulekul kodumaa kaitsetel jalad soojad oleksid.

Kui on soovi saada lõnga sokkide kudumiseks, siis võtke ühendust telefonil 56466720.

METSAKINNISTUD, PÕLLUD, KAITSEALL OLEVAD KINNISTUD
AUS HIND TEIE KINNISTULE TARTUMETSALT
5557 7007
janno@tartumets.ee

Ohtlike puude raie. Tööd korvtöstukiga (21 m ja 30 m). **Kändude freesimine. Puiduhakkuri teenus.** info@maastikuhooldus.ee. T: 5810 8597.

SÕIDUD

HAIGETELE ja EAKATELE ERIALA ARSTIDE JUURES KÄIMISEKS

Info telefonil: 5628 0399 OÜ Urmi

MTÜ OTEPÄÄ NAISELTSI üldkoosolek

MTÜ Otepää Naisseltsi üldkoosolek toimub 23. novembril 2022. a kl.17.00 vallamajas, tuba nr. 321.

P ä e v a k o r d:

2022. a majandus-aasta aruande tutvustamine
- revisjonikomisjoni akti ettekanne ja kinnitamine
- Kokkuvõte 2022.a.tööplaani järgsetest sündmustest
- juhatuse valimine ja kinnitamine
- revisjonikomisjoni valimine ja kinnitamine
2023. a.tööplaani koostamine
- liikmemaksu määramine ja kinnitamine
- sõnavõttud

Võimalus tasuda liikmemaksu. MTÜ Otepää Naisselts juhatus

Rein Lõhmuse puutööde

NÄITUS-MÜÜK

"Märha du"

Otepää Kultuurimajas
22.11 - 12.12.2022

Näituse avamine Otepää Kultuurimajas
22.novembril 2022 kell 12:00

Näitust saab külastada tööpäeviti kell 8:00 - 14:00 või kokkuleppelisel ajal. Lisainfo: Merle 5662 6181

Head Otepää valla ettevõtjad!

Olete oodatud kvartaalsele klubikohtumisele Karupesa Hotelli **1. detsembril kell 14:00-16:00.**

Külla tulevad Valgamaa Kutseõppekeskus ning Eesti Töötukassa Valgamaa osakond.

Tutvume võimalike koostöövõimaluste ja toetusvõimalustega ettevõtjatele.

Lisaks anname ülevaate ettevõtjate strateegia-dokumendist.

Täpsem info saadetakse ettevõtjate listi ja ilmutab www.otepaa.ee.

Palume eelnevalt registreeruda www.otepaa.ee või saata e-mail: riina.savisaar@otepaa.ee.

Kohtumiseni!

RIINA SAVISAAR, ettevõtluse-ja arendusteenistuse juhataja
Tel. +372 5647 4875, riina.savisaar@otepaa.ee

OTEPÄÄ

Oti TAKSO

516 44 55

4 - 6-kohalised taksod kaupade kojuvedu

REHVIVAHETUSE AEG ON KÄES!

Tule vaheta rehvid ökopesast ja saad sillastendi **-25%**

Tule haara ökopesast REHVID + VAHETUS ja saad sillastendi **TASUTA**

Kohapeal müügil lai valik erinevat mõõtu rehve.

ÖKOPESA Metalli tee 2/7, Otepää Info ja broneerimine: 5562 3806 | 5811 5234 | otepaa@okopesa.ee

KOIDULA NAGEL
31.08.1928 - 09.11.2022

LEO RÄSTAS
17.12.1936 - 31.10.2022

Südamlik kaastunne Piretile kalli tädile

EELA JUHANSOO

kaotuse puhul.

Naabrid Janika, Tiina, Ilse

Mälestame töökat Otepää Naisseltsi liiget

KOIDULA NAGEL

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Otepää Naisselts

Tunneme siiralt kaasa Rain-Matile, Railyle ja Triinule kalli lapselapse, poja ja venna

RIHARD REMMELGAS´e

kaotuse puhul.
Oleme mõtetes teiega.

Vidrike kogukond

Mälestustesse on settinud kõik väärtuslik ja tugevdav...

Särasilmset ja sõbralikku töökaaslast

KOIDULA NAGELIT

meenutavad ja avaldavad kaastunnet tütre perele kolleegid Otepää Tarbijate Ühistu päevilt

Olgu koit Sul küünlatuleks, õhtulambiks ehajoon...

Südamlik kaastunne tütar Siirile perega kalli

KOIDULA NAGELI

surma puhul.

Tiiu Orasson perega

On läinud aastad hetked ilusad, neid iial tagasi ei saa...

Mälestame unustamatut sõpra ja töökaaslast

KOIDULA NAGELIT

Kaastunne Siiri perele.

Vaike ja Önne

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

Avaldame kaastunnet Siirile perega kalli ema, ämma ja vanaema

KOIDULA NAGELI

kaotuse puhul.

Endise Otepää Kaubamaja kollektiiv

Iga sügis on erinev, mõnikord ilus ja kuldne. Vahel nii soe ja kummaline, samas pisarast märg...

HEINO-EVAR REBANE
(1938 – 2022)

Mälestame.

Heljo, Eevi, Maie ja Villu Palupera kooli 1955. aasta lennust ning klassijuhataja Liivia Suu

35

Segarühm „Nuustaku“
tähistab oma
35. tegevusaastat

19. novembril 2022
kell 18:00

Olete oodatud kontserdile
Otepää Gümnaasiumi aulas

Sissepääs kõigile TASUTA

HEAD PILKUSE KÜLA ELANIKUD

olete kõik oodatud

PILKUSE KÜLA

JÕULUPEOLE

VESKI SPORDI- JA PUHKEKESKUSESSE

02. DETSEMBRIL KELL 18.00

*Esinevad Pilkuse küla lapsed

*Maitsev jõuluõhtusöök

*Seltskonnamängud

*Tantsumuusikat ja meelelahutust
igale vanusele

*Õhtut juhib Martin Kleinert

Osalustasu - võta kaasa midagi
maitavat kohvilauale/külmale lauale

Eelregistreerimine ja info kuni

30.11.2022

Liisa Ruukel 5285159

ANNE PALUVER
ikka veel 27!

Kahes vaatuses **KOMÖÖDIATEATER**
Autor: Toomas Kall
Lavastaja: Henrik Normann

50 38 045

Otepää Kultuurimajas
12.detsembril 2022 kell 19:00

Pilet 21€ / 19€
Piletid müügil Piletilevis, Piletimaailmas,
Otepää Kultuurimajas ja tund enne etenduse algust.
Avatud Kohvik

Krabi Külateater esitleb

REEDEL, 25.NOVEMBRIL KELL 18.30
NÕUNI KULTUURIMAJAS

POODI MAN POLITIKAST

Osades:

Manda-Annika
Liisu-Marje
Elli-Küll
Müüja-Daisy
Juss-Lauri

Tekst - Marje
Heli - Pets

PILET 5€
INFO: MARIKA 33463648

Nõuni Kultuurimaja Otepää Kultuurikeskused